БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 55 (7085) | 1955 оной мартын 6, воскресенье | Сэн 20 мүнгэн.

Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын үдэр—Мартын 8 тухай

КПСС-эй ЦК-гэй тогтоол

Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын үдэр— Мартын 8-ые манай ороной ажалшад энэ жэлдэ СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, бүхы советскэ экономикын хүсэн түгэс үндэһэ һуурие—хүндэ промышленностине хэлбэришэгүйгөөр дэбжээхын түлөө, социалистическэ гүрэнине саашадань бэхижүүлхын, советскэ хүнүүдэй ажана байдалые һайжаруулхын түлөө тэмсэлэй оршон байдалда тэмдэглэжэ байна. Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр Советскэ Союзай ажалшад бүхы социалистическэ лагериин арадуудтай аха дүүгэй ёһоор харилсан ажаллажа, эб найрамдалай хэрэгые шууд сэхээр хамгаална, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын түлөө, арадуудай аюулгүй байдалые хамтаараа хамгаалхын түлөө оролдосотойгоор тэмсэнэ. Коммунистическэ байгуулалтын асари ехэ программые бэелүүлжэ байгаа Советскэ ороной арадууд өөһэдынгөө хүсэндэ, манай агууехэ Эхэ ороной болон эб найрамдалай, демократиин ба социализмын бүхы лагериин дабагдашагүй ехэ хүсэтэй байһанда этигэнэ.

Советскэ засаг түүхэ дотор эхэнэрнүүдые эгээ түрүүлэн сүлөөлжэ, тэдэнине общественэ тэгшэ эрхэтэй гэшүүд болгоһон, сүлөөтэ ба зол жаргалта ажабайдалай үргэн замда оруулһан байна. Барагдашагүй үүсхэл, ажалай баатаршалга ба элдэб янзын бэлиг шадабари харуулан, советскэ эхэнэрнүүд ажахын, гүрэнэй, культурна ба ниитэ-политическэ ажабайдалай бүхы һалбаринуудта шэн зоригтойгоор ажаллажа, манай Эхэ ороной баялигые арьбадхана, социалистическэ общество байгуулгые дүүргэжэ, коммунизмда шэлжэн орохын түлөө тэмсэлэй агууехэ хэрэгтэ ехэ оруулалта хэнэ.

Олон миллион эхэнэрнүүд промышленностьда ажалай фронт дээрэ, транспорт болон барилганууд дээрэ шэн зориг, эрэлхэг баатаршалга гаргана. Бүхы советскэ арадтай хамта эхэнэрнүүд промышленна продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхын, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө, транспортын хүдэлмэрине һайжаруулхын түлөө, барилгын болзорнуудые хороохын, промышленна барилга байшангууд, түхеэрэлгэнүүд болон байрын гэрнүүдые саг соонь ашаглалгада оруулхын түлөө тэмсэнэ. Олон мянган эхэнэрнүүд предприятинуудай түрүүшүүл, ажалай прогрессивнэ аргануудай үүсхэлшэд, үйлэдбэриин рационализаторнууд юм. Олон зуугаад мянган эхэнэрнүүд фабриканууд болон заводуудта инженернүүдээр, техниүүдээр амжалтатайгаар хүдэлмэрилнэ.

Эхэнэрнүүд социалистическэ хүдөө ажахын ехэ хүсэн мүн. Олон арбаад миллион эхэнэрнүүд-таряашад хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые дэбжээлгэдэ — арадай ажахын тон шухала зорилгонуудай нэгые шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадана, орооһо таряа үйлэдбэрилгэ ехэдхэхын, малай тоо олошоруулхын, тэрээнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө, хартаабха, овощь болон техническэ культурануудые үйлэдбэрилгэ дэбжээхын түлөө тэмсэнэ.—Олон арбаад мянган эхэнэрнүүд хүдөө ажахын үйлэдбэриин харюусалгатай участогуудые толгойлно, хүдөө ажахын механизаторнуудаар, бригадирнуудаар, малажалай фермэнүүдые даагшадаар, зоотехнигүүдээр, агрономуудаар, колхозуудай түрүүлэгшэнэрээр, МТС-үүд болон совхозуудай директорнүүдээр хүдэлмэрилнэ. Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын уряагаар олон мянган эхэнэрнүүд-патриотканууд шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглалгада ошонхой.

Агууехэ Ленин гүрэнине хүтэлбэрилжэ һурахыень, гүрэнэй хэрэгүүдые хүтэлбэрилгэдэ эхэнэрнүүдые үргэн олоорнь хабаадуулхыень ажалшадые уряалдаг һэн. Ленинскэ захяае бэелүүлэн, советскэ эхэнэрнүүд гүрэнэй аппарадай бүхы звенонуудай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. 348 эхэнэр СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд, хоёр мянга гаран эхэнэрнүүд союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведүүдэй депутадууд, хахад миллион үлүүтэй эхэнэрнүүд нютагай Соведүүдэй депутадууд юм. 2335 эхэнэр арадай судьянуудаар, 234 шахуу мянган эхэнэрнүүд арадай заседательнуудаар һунгагданхай.

Арадай гэгээрэлэй ба элүүрые хамгаалгын хэрэгтэ эхэнэрнүүд туйлай ехэ үүргэ гүйсэдхэнэ. Миллионһоо үлүү советскэ эхэнэрнүүд ургажа байгаа үетэнине һургалгын арюун хэрэгтэ, ажалда коммунистическэ ёһоор хандаха сургаалаар, советскэ Эсэгэ орондоо хизааргүй дуратай ба үнэн сэхэ байха, коммунизмын агууехэ сургаалнуудта үнэн шүтэнги байха сургаалаар советскэ үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ өөһэдынгөө хүсэ ба бэлиг шадабарие зорюулна. СССР-эй хоёр миллион гаран эхэнэрнүүд элүүрые хамгаалгын ба физкультурын элдэб эмхи зургаануудта хүдэлмэрилжэ, советскэ хүнүүдэй элүүрые наринаар хамгаална.

Советскэ засаг наука ба культурын нангин баялигта хүрэхэ үргэн зам советскэ эхэнэртэ нээһэн, оюун бэлигээ ба шадабарияа бүхы талаарнь хүгжөөхэ эрхэ нүхэсэл байгуулһан байна. Научна, һуралсалай ба культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудта гурбан миллион шахуу эхэнэрнүүд ажаллана. Нэгэ миллион дүрбэн зуу гаран мянган эхэнэрнүүд дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудта һуража байна. Советскэ эхэнэрнүүд шэнэ нээлтэнүүдээр, ухаалан зохёолгонуудаар наука болон техникые баяжуулна, уранһайханай литературада болон искусстводо бага бэшэ нэмэри хэнэ.

Советскэ эхэнэрнүүдэй ажалай героизм, наука ба культурын талаар тэдэнэй хэһэн хүдэлмэри, Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай жэлнүүдтэ эхэнэрнүүдэй хэһэн баатаршалганууд бүхы советскэ арадта һайшаагдан хүндэлэгдөө. Эхэ оронойнгоо үмэнэ габьяа байгуулһанайнь түлөө 2373 эхэнэртэ Советскэ Союзай Геройн ба Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгогдонхой. Миллион гаран эхэнэрнүүд СССР-эй орденууд болон медальнуудаар шагнагдаһан, наука ба техникын, литература ба искусствын талаар элитэ ехэ юумэ хэһэнэй түлөө, ухаалан зохёолгын түлөө, үйлэдбэриин хүдэлмэриин аргануудые үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулһанай түлөө 746 эхэнэр Сталинска шанда хүртэһэн байна.

Советскэ гүрэн эхэнэрнүүдые саг үргэлжын анхарал оролдолгоор хүреэлнэ. Гүрэн болбол эхэнэрэй ажалые сахина, эхын ба үхибүүнэй интересүүдые хамгаална. Ажаллаха, амарха, эрдэмдэ һураха эрхэ эхэнэрнүүдтэ эрэшүүлтэй адляар хангагдан олгогдоно. Эхэнэрнүүд адли ажалай түлөө эрэшүүлтэй адли хүлһэ абана, социальна адли страхованяар хангагдана.

Эхэнэр-эхэдэ советскэ орон дотор ехэ анхарал хандуулагдана. Нарайлха болоод байхадань эхэнэрнүүдтэ салингыень хэбээрнь үлөөн, гүрэнэй зөөреэр амаралта үгтэнэ, олон үхибүүдтэй ба эрэ нүхэргүй эхэнүүдтэ матерпальна туһаламжа олгогдоно. Гансахан 1954 ондо олон үхибүүдтэй ба эрэ нүхэргүй эхэнүүдтэ, түрэһэн нялха үхибүүдтэ долоон миллиардһаа үлүү түхэригэй тэдхэмжэ үгтөө. Олон үхибүүдтэй эхэнүүд бүгэдэарадта хүндэлэгдэдэг юм. 44 мянга гаран эхэнэрнүүдтэ «Эхэ-героиня» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэ олгогдоһон, дүрбэн миллион табан зуу гаран мянган эхэнэрнүүд «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар, «Эхын медальнуудаар» шагнагдаһан байна. Манай орон дотор нарайлгын гэрнүүдэй, эхэнэрнүүд болон үхибүүдэй консультациин, үхибүүдэй яслинууд болон садуудай үргэн сеть байгуулагданхай.

Советскэ эхэнэрнүүдэй ажабайдал ба Эхэ оронойнгоо аша туһын тулада тэдээнэй хэжэ байгаа шэн баатарлиг ажал хадаа бүхы оронуудай эхэнэрнүүдтэ зоригжуулхы жэшээ болоно, имагта социализм лэ эхэнэрнүүдэй гүйсэд сүлөөрхэ ябадал ханган, тэдээнэй шадабарияа ба оюун бэлигээ харуулха эрхэ нүхэсэл байгуулна гэжэ харуулһан тодорхой гэршэ боложо үгэнэ. Империализмын дарлалтаһаа сүлөөрһэн Хитадай Арадай Республикын, Польско Арадай Республикын, Чехословацка Республикын, Германска Демократическа Республикын, Венгерскэ Арадай Республикын, Румынска Арадай Республикын, Болгариин Арадай Республикын, Албаниин Арадай Республикын, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын, Монголой Арадай Республикын, Вьетнамай Демократическа Республикын эхэнэрнүүд Советскэ Союзай эхэнэрнүүдэй жэшээгээр шэнэ ажабайдал байгуулгада эдэбхитэйгээр хабаадана. Арадай-демократическа оронуудай эхэнэрнүүд мартын 8-най үдэрые демократическа ба социалистическэ шэнэдхэн байгуулалгада, арадай ажана байдалые һайжаруулгада, наука болон культурые хүгжөөлгэдэ шэнэ амжалтануудаар тэмдэглэхэ байна.

Мүлжэлгын саашадаа шангадажа, хүдэлмэригүйшүүлэй бүри олон боложо, ажабайдалай хэмжээнэй доошолжо байһан оршон байдалда капиталистическэ оронуудай ажалша эхэнэрнүүд эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын үдэр—Мартын 8-ние угтажа байна. Империалистнуудай яаралтайгаар зэбсэглэлгэ хэжэ, дэлхэйн шэнэ дайнда бэлэдхэжэ байһанһаа уламжалан ажалшадай салин хүлһэн хороогдоно, налогууд ехэ болоно, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй ба ниитын хэрэглэлэй эд бараануудай сэнгүүд дээшэлнэ, колониальна болон бэеэ даанхай бэшэ оронуудай арадуудые тонон дээрмэдэлгэ шангадана.

Олониитын бүхы ажабайдалда хабаадаха эрхыень хизаарладаг дээрэһээ капиталистическэ дэлхэйн эхэнэрнүүдэй байдал улам ехээр муудана. Капиталай олон оронуудта эхэнэрнүүд гүрэнэй засагай органуудта һунгаха ба һунгагдаха эрхэгүй юм. Эрэшүүлтэй адли ажал хэһэн аад, тэдэнһээ бага хүлһэ эхэнэрнүүд абадаг байна. Эрдэмдэ һураха ба мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ талаар эрэшүүлдэ тохёолдодогто орходоо бүри ехэ бэрхэшээлнүүд эхэнэрнүүдтэ тохёолдодог байна. Колониальна ба бэеэ даанхай бэшэ оронуудай эхэнэрнүүдэй байдал бүришье хүндэ хүшэр, гашуудалтай байна.

Экономическа ба политическэ дарлалтада эсэргүүсэн уур сухалаа хүрэлгэ ба буруушаалгануудаа мэдүүлгэ капиталистическэ оронуудай эхэнэрнүүдэй дунда жэл ерэхэ тудам улам шангадана. Ажалшадай демократическа эрхэдэ империалистическэ хархис этэгээдүүдэй добтолго эсэргүүсэн, демократическа эрхэ сүлөө дайлан абахын, аршалан хамгаалхын ба үргэдхэхын түлөө бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнтэй хамта эхэнэрнүүд бүри эдэбхитэйгээр тэмсэдэг боложо байна. Ажал хэхэ, амарха, эрдэмдэ һураха эрхын түлөө, эхэнүүд ба нялха хүүгэдые хамгаалхын түлөө, ажалые хамгаалхын ба социальна страхованиин түлөө тэмсэжэ байдаг демократическа организацинуудта эхэнэрнүүд улам бүри олоор ороно. Бүхы түхэлэй социальна ба национальна дарлалтада эсэргүүсэн, бүхы хүн түрэлтэнэй эрхэ сүлөөгэй ба зол жаргалай түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэлшэдэй зэргэдэ эхэнэрнүүд бүри олоороо жагсана.

Империалистнуудай һүжэрөөжэ байһан яаралтайгаар зэбсэглэлгэдэ ба дэлхэйн шэнэ дайнда бэлэдхэлгэдэ эсэргүүсэн эб найрамдалые хамгаалхын тулада бүхы оронуудай түрүү хүнүүдтэй хамта эхэнэрнүүд эдэбхитэйгээр тэмсэнэ. Атомна ба водородно зэбсэг хорихын түлөө, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые аршалан хамгаалхын түлөө эхэнэрнүүдэй тэмсэл бүри үргэдэнэ. 66 ороной 140 миллион эхэнэрнүүдые нэгэдүүлдэг эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федераци энэ тэмсэлдэ ехэ үүргэ дүүргэдэг байна.

Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын демократическа хүдэлөөндэ советскэ эхэнэрнүүд түрүү үүргэ дүүргэнэ. Империалистнуудай бэлэдхэжэ байһан атомна дайнда эсэргүүсэн эб найрамдалай түлөө, уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө тэмсэлшэдэй түрүүшын зэргэдэ тэдэнэр жагсан ябана. Бүхы оронуудай эхэнэрнүүдтэй, мүн эб найрамдалай, демократическа эрхын, хүүгэдэй зол жаргалай интересүүд хэндэ үнэтэйб, тэдэнтэй бултантайнь СССР-эй эхэнэрнүүд хани халуун холбоо барисаагаа бэхижүүлнэ. Эб найрамдалай, демократиин ба һалбаран бадаралгын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхэ хэрэгтэмнай советскэ эхэнэрнүүд үнэн сэхэ союзнигууднай, ханинарнай болоно гэжэ дэлхэйн бүхы прогрессивнэ эхэнэрнүүд мэдэнэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет хадаа эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын үдэр—Мартын 8-тай дашарамдуулан, советскэ эхэнэрнүүдые халуунаар амаршалаад, манай социалистическэ Эхэ ороной аша туһада үрэ ехэтэйгээр ажаллалгадань тэдэндэ саашанхи амжалта хүсэнэ.

Советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые ба тэрэнэй эбдэршэгүй үндэһэ һуури бологшо хүдэлмэришэн ангиин ба колхозно таряашадай союзые саашадань бэхижүүлхын түлөө, СССР-эй арадуудай ахадүүгэй хани барисаае саашадань батадхахын түлөө тэмсэхыень советскэ бүхы эхэнэрнүүдые КПСС-эй ЦК уряална.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхыень, үйлэдбэриин түрүүшүүл ба новаторнуудай дүй дүршэлые халан абахыень, үйлэдбэриин резервнүүд болон арга боломжонуудые элирүүлжэ, тэдэние хүсэдөөр ашаглахын түлөө, табадахи табанжэлэй түгэсхэлэй жэл болгшо 1955 оной гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэхыень промышленностьда, хүдөө ажахыда, транспорт ба барилганууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан эхэнэрнүүдые КПСС-эй ЦК уряална.

Хүндэ промышленностиие хүгжөөлгые саашадаашье түрүүшын ээлжээндэ хангалгые гол зорилгомнай гэжэ Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство тоолоно. Советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые, манай ороной өөрыгөө хамгаалха шадабарие шууд сэхээр бэхижүүлгые, мүн арадай ажахын бүхы һалбаринуудай саашанхи хүгжэлтые ба советскэ арадай ажана һайн байдалай ургалтые имагтал хүндэ индустри хангажа шадаха байна. Хүндэ промышленностиин хүсэтэ базада, тэрэнэй түргэнөөр хүгжэлгэдэ түшэглэн Коммунистическэ парти хадаа арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые: хубсаһа, гутал, гэр дотор хэрэглэгдэхэ ба хүн зониие культурнаар хангалгада шухала болохо зүйлнүүдые үйлэдбэрилгые саашадань үргэдхэлгые туйлаха байна.

Үйлэдбэрие үргэдхэхын түлөө, продукциин шанар һайжаруулхын ба өөрынь үные химдаруулхын түлөө шэнэ техникэ болон ажалай түрүү арга методүүдые нэбтэрүүлхын түлөө тэмсэхыень промышленностьда хүдэлмэрилдэг эхэнэрнүүдые — эмэгтэй хүдэлмэришэдые, мастернуудые, технигүүдые, инженернүүдые КПСС-эй ЦК уряална.

Эдеэ хоолой талаар хүн зоной, түүхэй эдэй талаар промышленностиин улам ургажа байһан эрилтэнүүдые хангаха зорилгоор социалистическэ хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүдые Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство зохёоһон байна. Ойрын таба-зургаан жэлэй турша соо 10 миллиард пүүдһээ бага бэшэ ороохо таряа жэл бүри хуряажа абаха, малажалай гол шухала продуктнуудые үйлэдбэрилгые хоёр—хоёр хахад дахин дээшэлүүлхэ, хартаабха болон овощь үйлэдбэрилгые ехэ болгохо зорилго Парти ба Правительство табиһан байна.

Хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые дээшэлүүлхын түлөө шэнэ ба боро газар саашадань элдүүрилэн ашаглахын түлөө, кукурузын тарилгын, хартаабха болон овощь һуулгалгын талмайе үргэдхэхын түлөө тэмсэлээ шангадхахыень; малай тоо толгойе олон болгохо түсэбүүдые дүүргэлгые ба үлүүлэн дүүргэлгые, тэдэнэй ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлгые оролдосотойгоор туйлахыень, мүн тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө, малажалай ажал ехэтэй бүхы хүдэлмэрине механизацилхын түлөө тэмсэхыень эхэнэрнүүдые—колхознигуудые, МТС-үүд болон совхозуудай эмэгтэй хүдэлмэришэдые КПСС-эй ЦК уряална.

Советскэ түрүү наукые хүгжөөжэ, техническэ һалбаран бадаралга бэелүүлгэдэ тэрэнэй үүргые бүри дээшэлүүлхыень, социалистическэ культурын, литературын ба искусствын, арадай гэгээрэлэй болон элүүрые хамгаалгын шэнэ дэбжэлтэ туйлалгада өөһэдынгөө хүсэлэл оролдолгые зорюулхыень эхэнэрнүүдые—наукын ба культурын ажал-ябуулагшадые; мүн гүрэнэй аппарадай хүдэлмэрие бүхы хэмжээгээр һайжаруулхыень ба тэрэние гаргаша багатай болгохыень, советскэ эмхи зургаануудта хойрог нобшо ябадалай али бүхы үзэгдэлнүүдые зайсуулхыень эхэнэрнүүд—албахаагшадые КПСС-эй ЦК уряална.

Арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын табиһан зорилгонууд үйлэдбэридэ—фабриkанyудта, заводуудта, колхозуудта, МТС-үүдтэ болон совходуудта — ажалай шэнэ резервнүүдые хабаадуулхые эринэ. Промышленностьда, хүдөө ажахыда, транспорт дээрэ, барилгада ниитын-үйлэдбэриин ажал хэлгэдэ эхэнэрнүүдые бүри олоор хабаадуулга партийна, советскэ, профсоюзна, ажахын ба комсомольско организацинуудай шухала зорилго болоно гэжэ КПСС-эй ЦК тоолоно. Арадай ажахын һалбаринуудта хүдэлмэрилжэ байһан эхэнэрнүүдэй мэргэжэлые, үйлэдбэриин-техническэ хэмжээе дээшэлүүлхэ тухай саг үргэлжэ оролдолго гаргаха; эмхидхэлэй-хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ эхэнэрнүүдые зоримгойгоор дэбжүүлхэ шухала.

Советскэ бүхы эхэнэрнүүд манай социалистическэ Эсэгэ ороной аша туһын тулада саашадаашье үнэн сэхээр ажаллажа, тэрэнэй баялигые, хүсэ шадалые арьбадхаха; мүн ажал хэхэ, эрдэмдэ һураха дуратайгаар, социалистическэ ёһоор хамтадаа ажабайлгын гуримые хүндэлдэгөөр, советскэ арадта ба тэрэнэй Эхэ орондо үнэн сэхэ байхаар залуу үетэние хүмүүжүүлхын тулада бүхы хүсэ шадалаа ба шадабарияа гаргаха бэзэ гэжэ батаар найдажа байһанаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет элишэлэн мэдүүлнэ.

Советскэ эхэнэрнүүд хадаа Советскэ гүрэнэй эб найрамдалда дуратай гадаадын политикые саашадаашье дэмжэхэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө, атомна ба водородно зэбсэг хорихын түлөө, дэлхэйн шэнэ дайнай аюулые зайсуулхын түлөө бүхы оронуудай эхэнэрнүүдэй тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябаха, энэ тэмсэлдэ бүхы оронуудай ажалша эхэнэрнүүдтэй интернациональна холбоо барисаае бэхижүүлхэ байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет хадаа эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын үдэр Мартын 8-тай дашарамдуулан советскэ бүхы эхэнэрнүүдые амаршалаад, коммунистическэ байгуулалтада ба уласхоорондын аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлдэ саашадаа бүри эдэбхитэйгээр хабаадахыень тэдэние уряална.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

Модо бэлэдхэлгэ, шэрэлгэдэ бүхы хүсэеэ элсүүлхэ

Хүндэ промышленностиингаа туйлтануудта түшэглэн, ороноймнай адай ажахын бүхы һалбаринууд рдан түргэнөөр хүгжэжэ байна. ртиин Центральна Комитедэй янрска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэие бэелүүлэн, колхозууд болон совзуудта малай типовой байранууд ор баригдана. Шэнэ ба боро гарай элдүүрилэн ашаглагдажа байн нютагуудта клуб, библиотекэ, льница болон бусад гэр байрануудй барилгада модон улам ехээр хэглэгдэжэ байна. Тэрэшэлэн жэл ээндэ шэнээр бодхоогдожо байһан брика, заводуудта, мүн шахтаудта барилгын модоной эрилтэ ам дээшэлнэ.

Парти, правительство Ой модоной омышленностиин түсэбөө саг болр соонь үлүүлэн дүүргээд, барилн материалаар арадайнгаа ажан эрилтые гүйсэд хангахынь тулаехэхэн оролдолго гаргана. Леспомхозуудһай жэл бүхэндэ шэнэ нэ түхэлэй хүсэтэ техникээр, мэрэжэл һайнтай кандрнуудаар элбэр хангагдана. СССР-эй Министрудэй Соведэй дэргэдэхи Центльна статистическэ управлениин эээсэһэнэй ёһоор үнгэрһэн жэлдэ одо бэлэдхэл, шэрэлгэ урда жэлүдэйхиһээ хэдэхэн процентээр дээлһэн байна.

Тэрэ тоодо манай Бурят-Монголой одошод Эхэ орондоо барилгын моэлбэг ехээр үгэхын түлөө шангаар сэнэ. «Модо бэлэдхэлэй промышнностиин гээгдэлые усадхаха ту» СССР-эй Министрнүүдэй Сове ба КПСС-эй ЦК-гэй 1953 оной тоолые бэелүүлэн, республикым ой модоной промышленностиин хон предприятинууд модо шэрэхэ ондо жэлэй түсэбые болзорһоонь д дүүргэжэ, жэлэйнгээ даалгабааа гадуур олохон мянган кубо тр модо шэнэ барилгануудта бэлээ гээшэ.

Үнгэрэгшэ 1954 ондо республинай модошод муу бэшээр хүдэлрилжэ гараһан байбашье, энэ жээй түрүүшын квартал соо бүхыдөө галтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ бай. Гансахан лэ Хандагайн леспромзой (директорынь нүхэр Солкин) дэлмэришэд һараһаа һарада амлта туйлана. Мартын 1-нэй байлаар тэдэнэр модо шэрэхэ кварльна түсэбөө 70 шахуу процент үргэнхэй.

Бэшэ леспромхозуудта модо бэдхэхэ, шэрэхэ хүдэлмэринүүд тэгүй муугаар ябуулагдана. Маа зэмсэгээр эгээл баян, урдань рысөөнэй түрүүшүүл ябаһан Хангатайн, Шулуутайн болон бусад спромхозууд мүнөө тон ехэ гээгэ оронхой. Жэшээнь, мартын 1й байдалаар Шулуутайн леспромэ модо шэрэхэ квартальна түсэбөө 45 процент, Итанцын леспром—38 процент дүүргэһэн байна.

Иимэ хангалтагүй хүдэлмэриин тагаан юуб гэхэдэ, пэн түрүүндэ омашинанууд, тракторнууд болон зэмсэгүүд дүүрэн хүсөөрөө ашагданагүй. Леспромхоз бүхэндэ хэ олон тракторнууд, автомашинад эбдэршоод хэбтэнэ. Тэдэние дары түргэнөр заһабарилаад, ажалда хэрэглэхын тулада бэлэн мастерской, һайн гараж гэхэ мэтэ байхагүй. Одоол эндэ үбэлдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриин муугаар ябуулагдаһанай аша үрэ гаража байна бшуу.

Леспромхозой списогтэ байһан хүдэлмэришэдые баранииень модо бэлэдхэлэй, шэрэлгын гол түлэб хүдэлмэридэ табиха гээшэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлгын шухала асуудалнуудай нэгэн мүн. Гэбэшье, зарим леспромхозуудта олон тоото хүдэлмэришэд ажахын хамһабариин ажалда табяатай байһаар. Хүтэлбэрилэгшэдынь бии байһан резервээ зүбөөр хэрэглэжэ шадангүйгөөр, «хүдэлмэришэдэй хүсэн бага» гэһэн шалтагаар гээгдэлээ тайлбарилхые оролдоно. Энээндэ ойрын үдэрнүүдтэ эсэс табигдажа, леспромхоз бүхэнэй бүхы резервэнь ашаг ехэтэйгээр хэрэглэгдэхэ зэргэтэй.

Һарын, квартальна түсэбүүдые саг болзор соонь дүүргэхэ гээшэ модошодой шухалын шухала зорилго болоно. Энэ зорилгые бэелүүлжэ шадаа һаа, модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ жэлэйнгээ, мүн табанжэлэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ аргатай болонобди. Теэд, түрүүшын кварталай дүүрэтэр тон богонихон саг үлэбэ. Энэ үе соо леспромхоз бүхэнэй коллектив гээгдэлээ заатагүй усадхаха ёһотой. Тэрэнэй тулада модо отололго, таллуулга, шэрэлгэ дээрэ, мүн дээдэ ба доодо складуудта ажалай эмхидхэлые эрид һайжаруулха хэрэгтэй. Мастерска участок бүхэнэй хүдэлмэрие цикличностиин графигта оруулха эгээл шухала. Тиихэдээ электрохюрөө, трактор, автомашина бүхэнине зааханшье мнин байлгангүй, дүүрэн хүсөөрнь ашаглажа шадаха байнабди.

«Забайкаллес» комбинадай эгээл ехэнүүд предприятинууд болохо Хандагатайн, Шулуутайн леспромхозуудай гол транспортнь болохо нарин колеятай түмэр зам үшөөл хангалтагүйгөөр ашаглагдана. Вагонуудай эрьесэ түргэдхэхые, дээдэ ба доодо складуудта модо ашалга ба буулгалга һайжаруулхые эдэ леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэдһөө эригдэнэ.

Модошодой дунда культурно-гэгээрэлэй ба ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, Эхэ орон доторнай барилгын модоной ямар ехээр хэрэглэгдэжэ байһание тэдэндэ ойлгуулха хэрэгтэй. Тиин урид абтаһан социалистическэ уялгануудые бэелүүлгэдэ модошодой бүхы хүсэ шадалые элсүүлхэ гээшэ түрүүшын ээлжээнэй хэрэг болоно. Леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна, профсоюзна организацинууд модо бэлэдхэлэй участок бүхэндэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, квартальна түсэбые саг болзор соонь дүүргэхэ услови хангаха ёһотой.

Нүхэд модошод, табадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө үргэнөөр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадалсажа, оронойнгоо шэнэ барилгануудта һайн шанартай модо ехээр үгэе!

Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын ажалшадай депутадуудай аймагай, городской, районно, хүдөөгэй, сомоной ба поселково Соведүүдтэ болоһон һунгалтын дүнгүүд тухай

Бурят-Монголой Автономно Соскэ Социалистическэ Республин ажалшадай депутадуудай аймаай, городской, районно, хүдөөгэй, моной болон поселково Соведүүдһунгалта 1955 оной февралиин -до болоо.

һунгуулиин Участково бүхы коссинуудһаа абтаһан мэдээнэй ор, голосованида хабаадалсаһан гашадай тооe регистрацида абн һунгагшадай юрэнхы тоотой сүлбал аймагай Соведүүдтэ — 98 процент, республиканска мэлтэй городуудай городской Совеүүдтэ—99,99 процент, районно Соедүүдтэ—99,99 процент, аймагай дэлтэй городской Соведүүдтэ — 100,0 процент, хүдөөгэй, сомоной Соведүүдтэ — 99,98 процент, поселково Соведүүдтэ—99,91 процент болоо.

Тиимэ болохолоороо һунгагшад, хэхэн хүнүүдһээ бэшэнь, булта шаүд һунгалтада хабаадалсаа.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй кандидадуудай түлөө голосоһан һунгагшадай тооe голосоданда хабаадалсаһан һунгагшадай юрэнхы тоотой сасуулбал аймагай Соведүүдтэ—99,63 процент, республиканска мэдэлтэй городуудай городской Соведүүдтэ—99,65 процент, районно Соведүүдтэ—99,61 процент, аймагай мэдэлтэй городской Соведүүдтэ—98,95 процент, хүдөөгэй, сомоной Соведүүдтэ—99,92 процент, поселково Соведүүдтэ—99,47 процент болоно.

«Бурят-Монголой АССР-эй ажалшадай депутадуудай аймагай, городской, городуудтахи районно, хүдөөгэй, сомоной, поселково Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай «Дүримэй» 91-дэхи статьягай үндэһөөр үнэнтэбэшэ гэжэ мэдэрэгдэһэн хоёр бюллетень бии байгаа.

Һунгагшад коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө нэгэн дуугаар голосовалаа гэжэ голосованиин дүнгүүд гэршэлэн харуулна.

Бурят-Монголой АССР-эй ажалшадай депутадуудай аймагай, городской, районно, хүдөөгэй, сомоной ба поселково Соведүүдтэ 5665 депутат һунгагдаа. Һунгагдаһан бүхы депутадууд коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадууд мүн. Депутадуудай 35,12 процентнь эхэнэрнүүд, 49,2 процентнь —КПСС-эй гэшүүд ба гэшүүндэ кандидадууд, 50,8 процентнь—партийнабэшэ хүнүүд болоно.

БУРЯТ-МОНГОЛДО КУКУРУЗЫН ҮНДЭР УРГАСА ЯАЖА АБАХАБ

„Манай ороной элдэб районуудта кукурузые дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри нилээд ехээр үргэдхэгдэхэ зэргэтэй. Хойто зүгэй районуудта кукуруза эдеэшэжэ бираха гээшэ ха гү гэжэ зарим нэгэ хүнүүд этигэжэ ядана. Шэниисын лэ тарижа ургуулагдадаг байһан газарнуудта кукурузашье эдеэшэжэ шадаха байна гэжэ дүй дүршэл харуулна. Хэрбээ зарим жэлнүүдтэ кукурузын хүсэд эдеэшээшьегүй һаа, колхоз гү, али совхоз силос дарахын тула ехэ хэмжээнэй ногоон набша намаатай болохо байна ха юм. Тиимэ болохолоороо, энэшье ушарта ажахы гарзада орохогүй байна бшуу“.

(КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленум дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэһэн элидхэлһээ).

Бурят-Монголой эрхэ байдалда кукуруза үнэтэ, үндэр ургаса үгэдэг

«Малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэри соо нэгэ доро эгээн ургаса ехэтэй орооһото ба силоснэ культура болохо кукурузын тарилгые үргэдхэлгэдэ онсо анхарал хандуулагдана. Кукуруза юугээрээ үнэтэйб гэхэдэ, тэрэнние тарихада нэгэ доро хоёр зорилго шиидхэгдэнэ — орооһо тарянай ресурснууд ехэ болоно, һайн силос абтана. Кукурузын тон һайн онсо өөрэ илгаань гэхэдэ, орооһоноймгоо хүсэд эдеэшээгүй байхада эшэнүүд ба бүхы набшануудынь гүйсэд шэмэтэй зандаа байдаг юм. Тиимэһээ хүсэд эдеэшээгүй үедэнь кукурузые амяарлан хуряахада тэжээл болосынгоо талаар эдеэшэһэн тариантай адли шанартай орооһо үгэдэг, тиихэтээ хамта ногоон ба шэмэтэй набша эшэ гэхэ мэтын ехэ хоол болостой тэжээл үгэдэг байна. Тиихэ зуураа, кукурузын орооһоной ба силос болохо тэжээлэй ургаса хэмжээнэйнгээ болон тэжээл болосынгоо талаар бусад орооһото ба силоснэ культурануудай ургасаһаа дутуугүй байхаһаа гадна, үлүү ехэ байдаг. Нэгэ гектар кукуруза гектар овес ба гектар наран сэсэгэй хамтадаа үгэһэнһөө ехэ тэжээл үгэдэг байна.

Кукуруза хадаа манай эндэхи эрхэ байдалда хүсэд һайнаар эдеэшэһэн буурсагуудай ба ногоон тэжээлэй үндэр ургаса үгэжэ шадаха байна гэжэ һүүлшын хоёр жэл соо тэрэнние тариһан дүй дүршэл гэршэлэн харуулаа. 1954 ондо Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой колхозник-туршалгашан Г. Д. Пеляев туршалгын түлөө таригдаһан багахан талмай дээрэһээ сооһ ... шэдэг зубовидна кукурузын хүсэд эдеэшэһэн 110 килограмм үрэһэ абаһан байна. Зэдын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой бууса шалагай газар дээрэ Н. Я. Кобыльченко, Д. Ш. Шагжигатаров болон бусад колхозникууд кукурузын эгээн орой эдеэшэдэг, урда зүгэй сортнуудые тарижа, хүсэд эдеэшэһэн буурсагуудтай ургаса абаһан байха юм. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ, Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ, Иволгын аймагай 17 партсъездын нэрэмжэтэ болон бусад колхозууд яһала хүсэд эдеэшэһэн буурсагуудтай кукурузын үндэр ургаса ургуулһан байна. Тиихэдээ эдэ бүхы колхозуудта кукуруза ехэ хожомдожо, июнин эхеэр таригдаһан байгаа. Ряд хоорондын газарай элдүүрилэгдээгүй, үтэгжүүлгын оруулагдаагүй болобошье, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой кукуруза гектарай 418 центнер ногоон тэжээл үгэһэн байна.

Манай колхозуудай дүй дүршэл дээрэһээ абтаһан эдэ болон бусад олон баримтанууд хадаа шэниисэ таридаг газарта кукуруза һүн ба восковой элеэтэй болотороо эдеэшэжэ шадаха юм гэжэ Н. С. Хрущевой хэлэһэнэйнгээ бүрин гэршэлнэ.

Республикын колхозууд, совхозууд һайнаар эдеэшэһэн буурсагуудтай болон орооһотой кукуруза ургуулха аргатай, ургуулхашье ёһотой. Имагтал тиигээ һаа, энэ һайн ургамалай үгэжэ шадаха юумые дууһынь абаха, нэгэ доро хоёр зорилго шиидхэхэ: буурсагуудыень амяарайнь хуряажа, силос болгон, орооһо тарянай ресурсые ехэдхэхэ ба набша эшэнүүдээрнь һайн силос дараха байнабди. Буурсагуудыень набша эшэнүүдтэйнь сугтань силос болгожо болохо юм. Үндэр ургасатайшье һаа, юрын ногоон тэжээл ургуулхада тон хангалтагүй гэжэ хараадаа абаха шухала. Эдеэшээгүй буурсагуудтай кукурузаар дараһан силос наран сэсэгээр дараһан силостэ орходоо тиимэ ехэшье үлүү һайн байдаггүй.

Хүсэд эдеэшэһэн буурсагуудтай кукурузын үндэр ургаса абахын тула энэ культурые тариха агротехникэ тушаа КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоол соо хэлэгдэһэн заабаринуудые һайнаар шудалха ба гүйсэд бэелүүлхэ шухала. Манай эндэхи эрхэ байдалда тааруулагдан, республикын колхозуудта бии байһан дүй дүршэлһөө үндэһэлэн, элэ заабаринууд дооро тобшохоноор бэшэгдэнэ.

Тарилга хэхэ газар шэлэлгэ

Кукурузые хабарай ба намарай хүйтэндэ багаар дайрагдадаг, хадын урда нюурай наруули дулаан ба үрэжэл ехэтэй газар дээрэ; хойто зүгһөө һалхилдаг хүйтэн һалхинһаа халхатай талмай дээрэ тариха хэрэгтэй. Кукуруза — дулаанда дуратай, урда зүгэй ургамал гээшэ. Тэрэнэй һая гараһан эшэнүүд оройдоо 2 — 3 градус хүйтэнние тэсэжэ шадаха юм. Тиихэһээ байтагай нимэшье температурада һая гараһан кукурузын набшанууд сайдаг ба хүлдэдэг байна. Тэрэнэй һүүлээр олонхи ургамалнуудай саашадаа ургаха шадабаритай байбашье һаань, ургалгань ехээр һаатадаг ба ургасынь хэмжээ доошолдог юм. Бүри ехэ хүйтэнэй болоо һаа, кукурузын эшэнүүд саашадаа ургахагүйдөө магадгүй. Кукуруза намарай багаханшье хүйтэнние тэсэдэггүй байна.

Кукуруза хара үнгэтэй шабарлиг ба элһэлиг зөөлэн газарта, хара хүрин үнгэтэй хүрьһэндэ һайнаар, элһэтэй газарта—дунда зэргээр, ехээр нягтарһан газарта—муугаар ургадаг. Хужар ехэтэй газарта, мүн тэрэшэлэн намагжадаг газарта кукурузые тарижа болохогүй.

Үндэр ургаса абахын тула кукурузые гүнзэгыгөөр хахалагдаһан пар дээрэ, пар болгон хахалагдаһан шэнэ газар дээрэ тарихада һайн. Манай колхозуудта шииг нойто ехэтэй нуга газар дээрэһээ эгээн үндэр ургаса абтаһан байна. Хэрбээ уһалагдадаг газарай бии һаань, кукурузые тэрээн дээрэ тариха хэрэгтэй. Пар дээрэ бэшэ һаа, ямар культурануудай һүүлээр кукурузые тарихада һайн бэ гэхэдэ, һайн пар дээрэ таригдаһан намарай ба хабарай шэниисын һүүлээр тарихада таарамжатай.

Газар элдүүрилгэ ба үтэгжүүлгэ

Гүнзэгыгөөр хахалагдаһан газарта кукуруза тон һайнаар ургадаг. Тиимэһээ тэрэнние тарихын тула эгээн гүнзэгыгөөр элдүүрилэгдэһэн газарые шэлэхэ хэрэгтэй.

Кукуруза тарихын тула таһалагдаһан парай ба намарай парай шииг нойтые барихын тула тэдэнние хабартаа шадаал һаа эртэ борнойлхо ёһотой. Эртын борнойлгын һүүлээр тарилгын эхилтэр газарыень хоёрһоо үсөөн бэшэ дахин культивацилха шухала. Апрель соо газарай гэдэмсээр 10—12 сантиметр гүнзэгыгөөр түрүүшын культиваци хэхэ ба тэрээнтэй нэгэ доро борнойлхо хэрэгтэй. Энэ хадаа хүрьһэнэй дулаасалгада ба микробиологическа процессые түргэдхэлгэдэ туһалдаг юм. Тарилгын урда тээ, үрэһэнэй таригдаха гүнзэгыдэ хүрэтэр хоёрдохи культиваци үнгэргэхэ ба мүн лэ тэрээнтэй нэгэ доро борнойлхо ёһотой.

Хэрбээ хүрьһэнэй ехээр нягтарһан байгаа һаань, түрүүшын культиваци хэхын орондо эртэ хахалбал һайн байна. Тиихэдээ шаблаагаа абхуулһан плугаар 20—25 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалхада ба нэгэ доро борнойлходо һайн байдаг. Уһалагдадаг газарые тарилга хэхэһээ урид уһалһанай һүүлээр мүн лэ иимэ шаблаагүй плугаар хахалхада болохо гэжэ дурадхагдана.

Нэгэдэхи гү, али хоёрдохи культиваци хэхэдээ үтэгжүүлгэ оруулха хэрэгтэй. Минеральна үтэгжүүлгэнүүд үжэнхэй шэбхэтэй гү, али бутархай наг шэбхэтэй иимэ хэмжээтэйгээр холигдожо оруулагдадаг гэбэл: 2—3 центнер сульфат аммони, 2—3 центнер суперфосфат, 1 центнер калийна дабһан ба 3—5 тонно үжэнхэй шэбхэ гү, али наг шэбхэ. Минеральна үтэгжүүлгэнүүдэй үгы һаань, гектарта 20—30 тонноһоо бага бэшэ бутархай наг шэбхэ оруулха хэрэгтэй.

Үрэһэ бэлэдхэлгэ ба тарилга

Тарихаһаа урид үрэһэ хүрэнгые нара һалхинда хатаан шанаржуулха ба 1 центнертэнь 100 грамм хэмжээтэйгээр бодомжолон, үрэһые гранозан хороор угааха ёһотой. Кукурузын үрэһые проволочник гэжэ хорхойнууд гутаажа болохонь гэжэ айгаа һаа, 1 центнертэнь 1—2 килограмм хэмжээтэйгээр бодомжолон, тэрэнние үшөө гексахлоранаар угаахада һайн гэжэ дурадхагдана.

Н. В. БАРНАКОВ, хүдөө ажахын наукануудай кандидат

Тарилгын болзорые зүбөөр шэлэхэ гээшэ ехэ удхашанартай. Кукурузын үрэһэнүүд 10—12 градус дулаан температурада ургадаг юм. Хабарай ямараар эхилһэнһээ, районууд ба полинуудай онсо өөрэ илгааһаа боложо, манай эндэхи эрхэ байдалда майн 15-һаа 30 хүрэтэрхи үе соо газарай хүрьһэн кукурузын үрэһэ тариха гүнзэгыдэ иимэ температуратай болодог байна.

Хабарай хүйтэндэ кукурузын һая гараһан эшэнүүдэй дайрагдахагүйе бодомжолон тарилгын болзорые шэлэхэ хэрэгтэй. Бусад культурануудай үрэһэндэ орходоо кукурузын үрэһые хэм гадна эртэ тарихада хүрьһэн соо үжэжэ болохо гэжэ тэрэшэлэн хараадаа абаха ёһотой.

Мүн тарилгыень оройтуулжа болохогүй. Орой таряа һаа, илангаяа үрэһые гүйхэнөөр таряа һаа, хүрьһэнэй хатахада кукуруза жэгдэ бэшээр, шэнгэхэнээр ургажа болодог юм. Иимэ ушар 1954 ондо олохон колхозуудта үзэгдөө һэн. Гадна, орой тарихада манай эндэхи богонихон зунай турша соо кукуруза үндэрөөр ургажа ба тэрэнэй буурсагуудынь хүсэд һайнаар эдеэшэжэ шадахагүй байна.

Кукуруза имагтал квадратно-гнездовой аргаар, СШ-6Б гэжэ кукуруза таридаг сеялкээр, нүхэнүүд хоорондоо 70 сантиметр зайтайгаар таригдаха ёһотой. Имагтал квадратно-гнездовой аргаар тарихада ряд хоорондынь газар механизированнээр, хэрээһэлүүлэн элдүүрилэгдэжэ шадагдаха юм. Энэ хадаа кукурузын үндэр ургаса абаха шиидхэхы нүхэсэл болоно.

Кукурузые гүнзэгыгөөр тарихада хамаагүй. Тэрэнэй үрэһэн 10—12 сантиметр гүнзэгыдэ таригдаха ёһотой. Зөөлэн ба һайса дулаасаһан хүрьһэндэ тарихада кукурузын үрэһэн 15 сантиметр гүнзэгыһөө түргэнөөр урган гарадаг байна. Энэ талаараа кукуруза бусад культурануудта орходоо нилээд һайн байха юм. Манай эндэхи эрхэ байдалда хүрьһэнэй дээдэ хуби олон ушарта хатадаг байна. Кукурузые гүнзэгыгөөр тарихада иимэ ушарһаа тэрэ зайсадаг ба ургахын тула үрэһэнүүдынь хододоо шииг нойтоор хангагданги байдаг юм. Кукурузые тариха энэ арга 1954 ондо хүсэд хэрэглэгдээгүй байгаа. Үрэһыень гүйхэнөөр тариһан ябадал олохон колхозуудта кукурузын ургасые ургуулжа шадаагүй гол шалтагаануудай нэгэн болоо. Шииг нойтоор имагтал гүйсэд хангагдаһан хүрьһэндэ кукурузые 7—8 сантиметр гүнзэгыгөөр тарихада һайн байдаг. Юундэб гэхэдэ, хүрьһэнэй иимэ гүнзэгыдэ хабартаа дулаа ехэтэй байдаг, үрэһэн түргэнөөр ургадаг ба кукуруза һайнаар ургахын тула ехэ сагтай байдаг юм. Шабарлиг хүндэ газарта кукуруза мүн лэ 7—8 сантиметр гүнзэгыдэ таригдадаг.

Нүхэн бүридэ ургаха шадал ехэтэй 4—5 үрэһэнэй ородог байхаар сеялкын таридаг дискэнүүдые тааруулха хэрэгтэй. Тингэбэл, үрэһэнэй томо жэжэһээ боложо, гектар газарта 20—30 килограмм үрэһэн таригдаха байна.

Ургасые харууһалга

Газарые һайса дулаасуулхын ба кукурузын эшэнүүдэй түргэнөөр гарахын тула тарилгын һүүлээр хүрьһые катогоор даруулха шухала.

Хүрьһэндэ агаарай оролгые һайжаруулхын ба бог буртаг ногооной жэжэхэн зүлгэнүүдые үгы хэхын тула кукурузын эшэнүүдэй гараһан хойно газарыень борнойлдог юм. Кукурузын ургажа байхада наратай үдэр, үдэһөө хойшо, набшануудайнь зөөлэншэг болоһон хойно борнойлхо ёһотой.

3—4 набшатай болоходонь, ургамалнуудые үсөөрүүлжэ, нүхэн бүридэ 2 ургамал үлөөдэг байна. Буурсагуудай һайнаар ургахын ба үндэр ургаса абахын тула ургамалнуудые иигэжэ үсөөрүүлхэ хэрэгтэй юм.

Тэрэнэй һүүлээр ряд хоорондынь газарые 10—12 сантиметр гүнзэгыгөөр түрүүшынхеэ зөөлэрүүлэн элдүүрилхэ хэрэгтэй. Бог буртаг ногооной ургаха, хүрьһэнэй нягтарха гү, али хальһатаха зэргээр зунай турша соо ряд хоорондынь газарые 4-һөө үсөөн бэшэ дахин зөөлэрүүлэн элдүүрилхэ ёһотой. Хүрьһэнэй нягтархада кукуруза муугаар ургадаг гэжэ мартажа болохогүй. Мүн бог буртаг ногоо үгы хэхэ ба шииг нойто бариха хэрэгтэ зөөлэрүүлэн элдүүрилгэ шухала юм.

Бог буртаг ногоон гээшэ силос дараха тэжээлэй ургасые дээшэлүүлнэ гэжэ һанаха буруу. Энэ хадаа ехэ алдуу болоно. Адли хэмжээнэй уһа ба тэжээлэй бодосуудые гаргашалха зуураа, кукуруза болбол бусад культурна ургамалнуудта орходоо элон дахин ехэ ургаса, тиихэдээ эгээн үндэр ургаса үгэдэг байна. Жэшээлхэдэ, 1 грамм хуурай бодосые бии болгохын тула кукуруза 200—240 грамм уһа, тиихэдэ овес ба сахарна свёкло 450—500 грамм уһа гаргашалдаг. Бог буртаг ногоонууд уһа ба тэжээлэй бодосуудые һураггүй ехээр, тон ашаг багатайгаар гаргашалдаг байна. Тиихэдээ тэдэнэй тэжээлэй багахан шанартай байһан тухай хэлэлтэшьегүй.

Ряд хоорондын газарые элдүүрилгэ бүхэн удхашанарайнгаа талаар нэгэ уһалалгатай адли юм гэжэ мэдээжэ. Хуурай уларилтай манай эндэхи эрхэ байдалда, түргэнөөр нягтардаг хүрьһэтэй ба бог буртаг ногоондо ехээр дарагдаһан газарта энэ элдүүрилгын ямар һайн байһаниинь илангаяа элитээр харагдана. Тиимэһээ ряд хоорондын элдүүрилгые саг соонь, наринаар үнгэргэхэ гээшэ үндэр ургаса хуряаха шухалын шухала нүхэсэл болоно. Квадратно-гнездовой аргаар тарилгын гол шухала удхашанарынь гэхэдэ, ряд хоорондын элдүүрилгые механизацилха арга боломжо олгодог байна бшуу.

Кукурузын 15—25 сантиметр үндэр болохоһоонь хожом бэшэ 7—8 сантиметр гүнзэгыгөөр хоёрдохи элдүүрилгэ хэхэ ёһотой. Гурбадахинень—хоёрдохиин һүүлээр 12—15 үдэрһөө хожом бэшэ, дүрбэдэхинень—ургамалай залаатай болохоһоо урид үнгэргэдэг юм. Гурбадахи ба дүрбэдэхи элдүүрилгэ 5—6 сантиметр гүнзэгыгөөр хэгдэдэг. Кукурузын үндэһые гэмтээхэгүйн тула иимэ гүйхэнөөр элдүүрилхэ гэжэ дурадхагдана. Имагтал шииг нойтоор хүсэд хангагдаһан газарта элдүүрилгэнүүд бултадаа гүнзэгыгөөр хэгдэхэ ёһотой. Яахадааб гэхэдэ, шииг нойто ехэтэй хүрьһэндэ ургамалай үндэһэнүүд түргэнөөр һайжардаг байна. Гүнзэгыгөөр элдүүрилгэ мүн ургамалай үндэһэндэ агаарай оролгые һайжаруулдаг, хүрьһэндэхи микробуудаар тэжээлэй бодосуудые суглуулга ехэдхэдэг юм.

Элдүүрилгэ хододоо хоёр тээшээ—утаашаа ба хүндэлөөшөө, КОН—2,8 гэжэ навеснэ культиватораар гү, али шорой зөөлэрүүлэн элдүүрилдэг ба буртаг ногоо отолдог уланuудтай прицепной культиватораар хэгдэхэ ёһотой. Тиихэдээ буртаг ногоо отолдог улын хажуу эринь кукурузын рядһаа 10—12 сантиметр холо ябаха зэргэтэй.

Ряд хоорондын газарые культиватораар нэгэдэхеэ ба хоёрдохёо элдүүрилхэ зуураа, нүхэнүүдые тойруулан, тяпкаар гараараа элдүүрилэлсэхэ хэрэгтэй.

Зунай турша соо хоёрһоо үсөөн бэшэ дахин нэмэлтэ тэжээл оруулха: нэгэдэхи тэжээл—ряд хоорондын нэгэдэхи элдүүрилгын урда тээ, хоёрдохинень—гурбадахи элдүүрилгын урда тээ оруулха шухала. Түрүүшын нэмэлтэ тэжээл үгэхэдөө гектар газарта 3—5 тонно хүрэтэр шэбхын шүүһэ ба 3—4 центнер шубуунай аргал оруулхада һайн. Шэбхын шүүһэн өөрһөө 4—5 дахин ехэ уһанда худхагдаһан байха ёһотой. Хоёрдохи нэмэлтэ тэжээл үгэхэдөө минеральна үтэгжүүлгэнүүдые оруулха гэжэ дурадхагдана. Тиихэдээ ургамалай ямараар ургажа байһанһаа боложо, элдэб минеральна үтэгжүүлгэнүүдые оруулха нормо тодорхойлогдодог юм. 1—1,5 центнер сульфат аммони ба 2—3 центнер хүрэтэр суперфосфат оруулжа болохо байна. Минеральна үтэгжүүлгэнүүдэй үгы һаа, түрүүшын нэмэлтэ тэжээл болгон гансал шубуунай аргал, тиихэдэ хоёрдохи нэмэлтэ тэжээл болгон шэбхын шүүһэ оруулхада һайн байдаг.

Кукурузын ургажа байһан үе соо, ряд хоорондын элдүүрилгэтэй тааралдуулан, хэрэгтэй болохо зэргээрнь тэрэнние 2—3 дахин уһалдаг юм. Кукурузые уһалхын тула улануудай орондо окучнигуудтай болгогдоһон культиватораар ургасын ряд хоорондуур гүйхэншэг бороздануудые татадаг байна.

Искусственнаар нэмэжэ үрэжүүлгэ ба хажуу һалаануудыень таһалалга хадаа кукурузын ургасые харууһалгын шухала хэмжээ-ябуулганууд болоно. Эдэ хүдэлмэринүүдые наринаар үнгэргэхэ гээшэ һайнаар эдеэшэһэн ба томо буурсагуудые абаха ябадалда ехэ удхашанартай юм.

Кукурузые хуряалга

Силос дарахын тула кукурузые орооһонойнь хүсэд эдеэшээгүйдэ хуряаха гэжэ дурадхагдана. Манай эндэхи эрхэ байдалда кукурузые эдеэшэтэрнь ургуулха гээшэ зунай температураһаа дулдыдаха гэжэ хараадаа абаха хэрэгтэй. Хүйтэн зун байгаа һаань, кукурузын эдеэшэлгэ удааржа болодог юм. Иимэ ушарта тэрэнэй хүсэд эдеэшэхыень хүлеэнгүй, намартаа тон багахан хүйтэндэ кукурузын гэмтэдэгыень мартангүй, заабол намарай хүйтэнэй эхилхэһээ урид хуряаха хэрэгтэй. Эртын хүйтэндэ кукурузын гэнтэ дайрагдаа һаань, тэрэнние тэрэ дары хуряаха ба тэрэ үдэртэнь силос болгон дараха шухала. Мүн хүйтэндэ гэмтээгдээшьегүй ургасые хуряахадаа хуряалга болон силос даралгын хоорондо яабашье забһар гаргажа болохогүй.

Агротехникын эдэ бүхы эрилтэнүүдые дүүргэлгэ хадаа кукурузын үндэр ургаса абаха тушаа КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй табиһан зорилгонуудые түргэнөөр шиидхэхэ арга боломжо олгохо байна.

Нэгэ гектар кукуруза тарижа ургуулхын тула тэжээлэй капустынхитай сасуулхада иимэ ажал гаргашалагдана:

500 центнер кукурузын ногоон тэжээлһээ эды шэнээн һүн гү, али тоһон абтаха:

Узбекскэ ССР. Урэ жэмэстэ ко... вын Самаркандска завод ... энэ ба... газар ашаглаха районуудтахи худ... наймаанай организацинуудай за... дүүргэнэ. Этикеткэнүүдые наадаг ... Лысенко халаанайнгаа нормые 180 ... цент дүүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Ф. Лысенко шэ... боро газар ашаглаха районуудта ... гээгдэхэ консервэнүүдые бэлэдхэжэ б... на.

ТАСС-эй фотохрони...

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭ... БЭШЭГУУД

Кино харуулгые гуримшуулха

Колхозуудай, тосхонуудай аж... шадта саг соогоо кино харуулх... рэгтэ Заиграйн аймсоведэй гүйс... комой культурын таһаг (даагш... нүхэр Шульгин) анхаралаа ба... хандуулна. Тус таһагай киномо... нигууд графигай ёһоор кино... руулдаггүй, харин өөрынгөө дур... сагта ерэдэг. Энээнние ... «Улаан Эрхирик» колхозой ... дээрэһээ харамаар. Ноябрь һар... мүнөө хүрэтэр манай колх... оройдоо 2—3 дахин кинокартина... руулагдаа.

Декабрини 17-до «Чертово ... лье» гэжэ кинокартиные меха... Филипенко харуулха гэжэ ер... аад, тэрэнээ табингүй бусаша... байгаа. Тингээд үглөөдэрынь ер... 50—60 хүнүүдтэ билет худалд... юм. Теэд, аппарадынь удан... гүй эбдэржэ, киногоошье харуу... гүй, мүнгыеншье бусаангүй ... шоо һэн. Тэрэ гэһээр ки... механик Филипенко манай ... хоздо ерээгүй, энэ картина ... бигдаагүй, мүнгэн бусаагда... байна. Энээн тухай манай ... хозойхид аймагай культурын таһ... дуулгаа һэн. Теэд, ямаршье хэм... абтаагүй байна.

Тэрээнэй һүүлээр январиин ... киномеханик Холмогоров ниг... захирба: «би танай колхоздо ... вариин 10-най үдэр кино хару... хаяа ошохо байнаб, минии ошох... клубаа дулаан байлгагты». Одоо... кино харахамнай гэжэ манай ... хозникууд баяртайгаар энэ үдэ... хүлеэбэ. Теэд нүхэр Холмого... аяар долоо хоноһон хойно ерэбэ.

Эдэ баримтанууд тухай куль... рын таһагые даагшые кинофи... циин талаар орлогшо нүхэр Яки... та мэдээсэхэдэ, дары хэмжээ ... даггүй харин «кино харахаяа ... нааһаа, Заиграй тосхон ерэжэ, ... номеханигые абаашагты, бэшээр... най руу ябажа байха машина ... гэжэ харюусадаг. Тус таһагта ... дэл кино зөөхэ гэһэн 4—5 маш... бии аад, нэгэнииншье ябанагүй.

Д. Дашицыренов

Туһаламжа хэрэгтэй

Чесанын сомоной (Хэжэнгэ) ... дөөгэй клубай дэргэдэ урашһай... най самодеятельностиин драма... ческа ба дуунай кружогууд хүд... мэрилдэг юм.

Һүүлшын үедэ эдэ кружогой... колхозникууд болон малшадай д... да хэдэн һонирхолтой концерт... дые харуулһан, лекцинүүдые уш... һан ба ханын газетэ, дайшалхы ... даһануудые гаргалгада туһал... байна. Үнгэрэгшэ һунгалтын ка... нинн үедэ һунгагшадай дунда ... тэ-ойлгууламжын хүдэлмэри ябу... гада эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. ... ветскэ Армиин 37-дохи жэлэй ... һайндэртэ, һунгалтын үдэртэ зор... лан, нэгэ акттай пьесэ, элдэб ... шүлэгүүдые бэлэдхэһэн байна.

Самодеятельностиин хүгжэл... сомоной-Совет туһаламжа хүр... гэжэ оролдолго гаргана. Энэ хэр... тэ һаяхан сомоной Совет 1500 т... риг мүнгэ һомолоо һэн. Тэрэ ... гөөрнь костюмуудые оёхоёо хэд... арбаад метр торго худалдажа ... һан байна.

Теэд, кружогой хүдэлмэридэ ... туу дунданууд үшөө олон бии. ... нөө драматическа кружогой ... лектив шадабаритай хүтэлбэри... шэгүй дээрэһээ хүдэлмэрисэ хү... һайнаар ябуулжа шаданагүй. Энэ ... тухай Хэжэнгын аймагай Сове... гүйсэдкомой культурын таһаг ан... ралаа багаар хандуулна, хэрэг... туһаламжа үзүүлнэгүй.

Ц. Раднаев

Табадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө манай республикын ажалшад бүхы хүсэеэ элсүүлнэ

☆

Улан-Удын паровозно депогой коллективэй дунда ажалай үндэр бүтээсэ туйладаг хүдэлмэришэд олон юм. Тэдэнэй нэгэн механическа цехын токарь Владимир Орлов үйлэдбэриингөө даалгабариие үдэр бүри 200 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Орлов ажаллажа байна.

А. Мантаевай фото.

Мүрысөөнэй эршые һуладхаагүй

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай коллектив эдэ үдэрнүүдтэ ажалай ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Комбинадай заводууд болон цехүүд соогуур табанжэлые уридшалан дүүргэхые уряалнууд, лозунгнууд, плакадууд харагдана. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байһан тус коллектив эдеэ хоолой продукци үйлэдбэрилгэеэ жэлһээ жэлдэ дээшэлүүлнэ. Жэшээнь, һүүлэй дүрбэн жэлэй турша соо продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн хоёр дахин дээшэлһэн байна.

Мүнөө эндэхи коллектив түхеэрэлгэнүүд болон станогуудаа дүүрэн хэмжээгээрнь ашаглахын түлөө бүхы хүсэеэ гаргана. Һаяхан үнгэрһэн һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ комбинадай коптовейерһээ үдэр соо хэдэн тонно колбаса, хэдэн мянган банка консервэ түсэбһөө гадуур гаргагдажа байгаа. Тиин комбинадай продукци үйлэдбэрилхэ февраль һарын түсэб болзорһоо холо урид дүүргэгдээ.

Колбасна, консервын заводуудта һунгалтын урда тээ дэлгэрһэн мүрысөөн мүнөө зааханшье һуларнагүй. Бригада бүхэн квартальна түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын тула оролдоно. Нүхэр Харченкын хүтэлбэрилдэг бригада колбаса үйлэдбэрилхэ март һарынгаа даалгабарие хахадлажа ябана.

Ингэжэ комбинадай коллектив 1955 оной түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилэн һайнаар ажаллажа байна.

А. Шестаков.

☆ ☆

Шэнэ уялга абаба

Декабрь һарын эсэстэ ПВЗ-гэй паровозо-колёсно цехын хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд сугларжа, үйлэдбэриин суглаа үнгэргөө һэн. Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн хүнүүд цехын хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые элирүүлээ, тэдэниие усадхаха талаар дурадхалнуудые оруулаа. Түхеэрэлгэнүүдые механик Сыденов болон бусадай үшөөл муугаар заһабарилдаг, тэрээнһээнь боложо токарьнуудай заримдаа хэдэн часаар ажаллангүй байха баатай болодог тухай хэлэгдээ һэн. Профсоюзай цеховой комитет (түрүүлэгшэнь нүхэр Костыгин) социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые хожомдожо гаргана, энэнь хүдэлмэришэдэй урма хэшээлые доошолуулна гэжэ шүүмжэлэгдэһэн байгаа.

Элирхэйлэгдэһэн эдэ дутагдалнууд хамтын хүсөөр усадхагдажа, һүүлэй үедэ ажалай бүтээсэ эрид дээшэлжэ эхилээ. Социалистическэ мүрысөөндэ хүн бүхэн эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Январь, февраль һаранuудта цехын коллектив паровозуудай 15 паар мөөрэнүүдые бэлэн болгожо, паровоз хабсаралгын цехтэ тушаагаа. Энэ хадаа коллективэй ехэхэн амжалта болоно. Цехын түрүү токарьнууд С. Гаинский, С. Брылев, Евдокимов, фрезеровщик В. Подольский болон бусад ажалдаа анхаралтайгаар хандажа, станогой хүсые дүүрэнээр ашаглана. Токарь Малышев халаанайнгаа даалгабариие 200 гаран процент дүүргэнэ. Түмэрые, буладые түргэн аргаар отолхо гээшэ токарьнуудай ажалай бүтээсые дээшэлүүлгын гол шухала арга болоно. Эдэ бүгэдые хараадаа абан, мөөрэ бүтээгшэд табадахи табанжэлэй һүүлшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ уялга абаба. Тогтоогдоһон даалгабариһаа гадуур паровозой 80 паар мөөрэнүүдые заһабарилха, ажалай бүтээсые 2 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ тэрэ уялга соонь хэлэгдэнэ.

М. Поздеев.

Комсомолецуудай үүсхэлээр

Хэжэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой Хүбөө Нуур, һараантай, Заха гэжэ нютагуудтахи отара, гүүртэнүүдтэ комсомольско-залуушуулай бригаданууд эмхидхэгдээ. Мүн комсомолецуудай үүсхэлээр саг үргэлжэ воскреснигүүд үнгэргэгдэнэ, холын гүүртэ, фермэнүүдтэ түлеэ, малай тэжээл зөөлгэдэ ехэхэн туһаламжа үзүүлэгдэнэ. Эдэнэй хүсөөр Заха гэжэ нютагта хурьгадай байра шэнээр баригдаһан байна. Гадна малшадые шэнэ газетэ, журналнуудаар болон нүүдэл библиотекээр таһалгаряагүй хангаха хэрэгтэ комсомолецууд эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

ВЛКСМ-эй айком манай хүдэлмэридэ бодото туһаламжа үзүүлдэг болоо. Аймагай центрһээ агитбригаданууд санаар ерэжэ колхозоймнай малшадта концерт табина, лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ, мүн тэндэ улаан булангуудые эмхидхэлгэдэ туһална.

«Малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые манай комсомолецууд болон залуушуул ехээр һайшаагаад, колхозойнгоо малажалые хүгжөөлгэдэ бүхы хүсэеэ элсүүлэн тэмсэнэ.

Ч. Дарибазарон, комсомольско организациин секретарь.

Үнэн сэхэ ажалай үрэ

60 наһатай үбгэн Григорий Попков колхозойнгоо сад һайнаар ургуулхын, тэрээнһээ олзо доход ехээр абахын хойноһоо оролдоно.

Нүхэр Попков 1949 ондо колхоздоо хахад гектар сад тарижа, үрэ жэмэстэ модо ургуулха эхи табиһан байгаа. Тэрэнь мүнөө табан гектар хүрэтэр үргэдхэгдөө. Колхозой садта томо үрэтэй яблони ургана. Тэрэшэлэн үлир, ранеткэ, вишни крыжовник, зэдэгэнэ болон бусад жэмэстэ ургамалнууд бии.

Иволгын аймагай «1-е Мая» колхозой садһаа оруулһан олзонь 1954 ондо 39450 түхэриг болоһон байна. Энэ колхоз гэшүүдэйнгээ ажалта үдэртэ жэмэс хубаагаа. Энэ хадаа нүхэр Попковой оролдосото ажалаар туйлагдаа.

Мүнөө нүхэр Попков звеногойнгоо гэшүүдтэй хамта садтаа агротехническэ хэмжээ-ябуулганuудые үнгэргэжэ байна. Нүхэр Попков республиканска үрэ-жэмэстэ станциин дэргэдэхи научна Соведэй гэшүүн, ажалшадай депутадуудай Гурульбын сельсоведэй депутат юм.

Н. Горбунов.

Түрүү бригада

Иван Урусовай бригада февраль һарын туршада эрхимээр ажаллажа гараба. Тэдэнэр автомашинануудта модо ашаха хоёр һарынгаа даалгабариие февралиин 15-да дүүргэжэ, Эрийскэ леспромхозой модошодой дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлбэ.

Энэ бригадын гэшүүд модые электрокранаар автомашинада ашадаг юм. Хүн бүхэн хэхэ хүдэлмэреэ һайн мэдэдэг. Бригадын крановщик нүхэр Бурдуковский өөрынгөө уялгые илангаяа һайнаар дүүргэнэ.

И. Мельников.

☆

Улан-Удын Ленинэй орденто ПВЗ-гэй инструментальна цехын фрезеровщик Петр Соловьев табадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, үдэр соо хоёр нормо дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Соловьев хүдэлмэрилжэ байна.

М. Муллерай фото.

Гээгдэлһээ гараһан предприяти

Улан-Удын механизированнэ шэлэй заводой хүдэлмэришэд һая болоһон һунгалтые ажалай амжалтаар угтаа. Заводой цех бүхэндэ үргэнөөр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ хүдэлмэришэн бүхэн эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, жэлэй эхиндэ абаһан уялгануудаа заатагүй дүүргэхэ гэһэн нэгэн эрмэлзэлгэтэйгээр хүдэлмэрилһэн байна.

Шэл хайлуулагшад хэлэһэн үгэдөө хүрөө. Орон дотор олоор баригдажа байһан малай типовой байрануудта, завод ба фабрикануудай сонхонуудта ехээр хэрэглэгдэжэ байдаг шэл үйлэдбэрилхэ январь, февраль һаранuудай түсэбые тэдэнэр амжалтатайгаар дүүргэбэ. Энэ үе соо үйлэдбэрилэгдэһэн продукциин 62 процентнь (50-най орондо) нэгэдэхи сортоор гаргагдаа.

—Нёдондо жэлдэ заводнай ехэхэн гээгдэлдэ ороһон байгаа. Энэ жэлдэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ, табадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын тулада дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанайнгаа ашаар тэрэ гээгдэлээ усадхажа шадабабди,—гэжэ БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат, мастер А. Ф. Голощапова хөөрэнэ.

Мүнөө нүхэр Голощаповагай хүтэлбэрилдэг халаанайхид үдэр бүхэндэ нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ. Тэдэнэр февралиингаа даалгабариие болзорһоонь 4 хоногоор урид дүүргээ һэн.

А. Болотов.

Дутагдалнуудаа усадхахын түлөө

Үнгэрэгшэ жэлэй эхиндэ абаһан социалистическэ уялгануудаа дүүргэхын түлөө манай промкомбинадай хүдэлмэрилэгшэд бии шадалаараа оролдожо ажаллаһан байна. Энээнэй эсэстэ комбинадай коллектив 1954 оной үйлэдбэриин түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. Комбинат үнгэрэгшэ жэлдэ түсэбэй ёһоор 2 миллион 50 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаха байгаа һаа, 2 миллион 124 мянган түхэригэйхиие гаргаһан байна.

Манай комбинат 6 цехтэй. Тэдэ цехүүдэй олонхинь продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые сүм дүүргээ һэн. Жэшээлхэдэ, нүхэр Шумиловай хүтэлбэрилдэг һэеы даралгын цех үнгэрэгшэ жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 15-да дүүргэһэн юм. Тус цех нэгэ миллион 55 мянган түхэригэй продукци гаргаа. Мүнөө энэ цехынхид байгша оной март һарын түсэбые дүүргэхэ болоо. Дурсагдагша цех ехэнхидээ валенка дарадаг. Энэ продукциинь шанар һүүлэй үедэ һайжаржа байна. Урдань эндэ боро үнгэтэй валенка хэдэг байгаа. Мүнөө хара үнгэтэй валенкада ажалшадай эрилтын ехэ байһаниие хараадаа абажа, боро үнгэтэй валенка хэхэеэ болиинхой.

Манай комбинадай үйлэдбэрилэн гаргаһан валенканууд ороной ямаршье городуудта хэгдэһэн валенкануудһаа дутахагүй гэжэ ажалшад, илангаяа малшад хөөрэлдэдэг болоо.

Комбинадай һэеы даралгын цехтэ түрүү хүнүүд бүри олошорно. Жэшээлхэдэ, Цырендоржи Дамбаев валенкые хатуу болгон угаадаг юм. Энэ нүхэр халаанайнгаа даалгабариие үдэр бүри 140—180 процент дүүргэдэг. Тиихэдэ Константин Рандин валенка дараха халаанайнгаа даалгабариие хододоо 120—150 процент дүүргэдэг байна. Хүдэлмэришэд ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлжэ, салин ехээр абадаг болоо. Дунда жэшээгээр түрүү хүдэлмэришэд һарадаа мянга гаран түхэриг абана.

Оёдолой цех (начальнигынь нүхэр Смирнова) 1954 ондо 227 мянган түхэригэй продукци гаргаха ёһотой байһан аад, 245 мянган түхэригэй продукци гаргажа, жэлэйнгээ түсэбые 108 процент дүүргээ һэн. Мүнөө бидэнэр мебель үйлэдбэрилдэг болохын тулада модо хюрөөдэнэбди. Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүд дотор нютагай промышленностиин предприятинуудай үмэнэ харюусалгатай зорилго табигдана. Энэ зорилго бэелүүлхын тулада комбинадайхид дутагдалнуудаа түргэн усадхаха ёһотой. Үнгэрһэн жэлдэ комбинат извёстко үйлэдбэрилхэ түсэбөө холо дүүргээгүй һэн. Мүн столярна цех түсэбэй ёһоор 115 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргахын оронда арай гэжэ 62 мянган түхэригэйхиие гаргаһан юм.

Энэ цехүүдэй жэлэйнгээ түсэбые дүүргээгүй байһанай гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, манай комбинадта хүдэлмэрилэгшэд ехэ үсөөн, хүнүүдые шэнээр абаагүй байһан ябадал болоно. Үшөө 10 гаран хүнүүд манда хэрэгтэй. Гадна, манай комбинат гансал ашаанай машинатай. Ойдо бэлэдхэһэн модо зөөхэ болоходоо транспортгүй байдагбди. Тэрээн дээрэһээ боложо, столярна цехээ материалаар саг соонь хангажа шададаггүй байнабди. Үшөө нэгэ машина эрижэ республикын Нютагай промышленностиин министерстводэ хэды дахин хандаабди. Теэд энэ гуйлтымнай министерство мүнөө болотор хангаагүй байһаар.

Валенка дараха ноһо Улан-Удэдэ байдаг «Местснабсбыдэй» контороор дамжуулан абадагбди. Гэбэшье, энэ конторо бидэниие ноһоор таһалдуулдаг. Хэрбээ нимэ дутагдалай байгаагүй һаа, һэеы дарадаг цех жэлэйнгээ түсэб холо үлүүлэн дүүргэдэг болохо.

Мүнөө дээрээ комбинадай арһанай цех хүдэлхэеэ болёод байна. Юуб гэхэдэ, түүхэй эд — арһан байхагүй. Энээндэ нэн түрүүн нютагай промышленностиин министерствын хүтэлбэрилэгшэд зэмэтэй гэжэ һананаб. Яахадааб гэхэдэ, эдэнэр энээн тушаа мэдэжэ байгаад ямаршье хэмжээ абангүй байһаар.

Сэхыень хэлэхэдэ, нютагай промышленностиин министерство комбинадай хүдэлмэриие улам һайжаруулха тушаа һанаагаа балай ехээр табинагүй. Министерствын түлөөлэгшэд манай нишэ ехэ үсөөн ябана. Ябахадаашье комбинадай ажал хүдэлмэриие гүнзэгыгөөр шудалан үзэдэггүй, миил юрэнхы заабаринуудые үгөөд лэ ябашадаг заншалтай.

Комбинадай коллектив ажахыгаа һэргээн хүгжөөхэ, предприятияа ашаг олзотой болгохо уялгатай байһанаа һайн мэдэрнэ. Тиимэһээ ажалдаа үзэгдэһэн дутагдалнуудые шэнэ, 1955 ондо шууд усадхахын түлөө бүхы хүсөө гаргаха, социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ байна.

Г. Дандаров,
Сэлэнгын аймагай промкомбинадай директор.

Үнэн зүрхэнһөө баярые хүргэнэб

Би мүнөө 64 наһатайдаа ехэ хүндөөр үбшэлжэ, Хэжэнгын больницада ороһон байнаб. Намайе дүй дүршэл ехэтэй врачнарай эмшэлһэнэй ашаар, минии үбшэн ямаршье хойшолонгүйгөөр эдэгээ. Үбшэлһэн хүнүүдтэ эндэхи врачуудай ехэ энхэргэн зөөлэхэнөөр, анхаралтайгаар хандадагыень тэмдэглэхэ хүсэлэнтэйб. Палатанууд соо хододоо ариг сэбэр, үбшэлһэн хүнүүдэй оро дэбисхэр, хубсаһанууд угаагдажа, сэбэрлэгдэжэ байдаг.

Ажалшадай элүүрые хамгаалха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр үгэдэг врачнар Т. Осорова, А. Баженов болон больницын бусад хүдэлмэрилэгшэдтэ үнэн зүрхэнһөө баярые хүргэнэб.

Б. Гальшиев.

Хүндэ промышленность—арадай ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөлгын үндэһэ һуури мүн

☆

А. МАЛЫШЕВ

☆ ☆

Советскэ арад Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр социалистическэ общество байгуулаад, коммунизмда шата дамжан орохо түүхэтэ зорилго бэелүүлжэ байна. СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна. Арадай ажахын бүхы һалбаринууд түргэнөөр хүгжэжэ, тэдэнэй техническэ хэмжээн дээшэлнэ, ажалшадаймнай ажана байдал һайжарна, манай Эхэ ороной культура ургана.

Коммунизм тээшэ манай ороной зогсоошогүйгөөр дабшахадань социалистическэ экономикын эгээн шухала үндэһэ һуури, манай Эхэ ороной экономическа болон оборонной хүсэ шадалай эшэ үндэһэн, ажалшадай байдал улам һайжаруулха гол нүхэсэл болодог хүндэ индустри шухала үүргэ дүүргэнэ.

ТҮРҮҮШЫН ЭЭЛЖЭЭНДЭ ХҮНДЭ ПРОМЫШЛЕННОСТИИЕ ХҮГЖӨӨЛГЫН ОБЪЕКТИВНЭ ШУХАЛА БАЙҺАН ТУХАЙ

Советскэ засагай үшөө түрүүшын жэлнүүдтэ В. И. Ленин социализм байгуулха тухай гол шухала программна заабаринуудые найруулан гаргулха зуураа, ингэжэ заагаа һэн: «Хүндэ промышленностьяа абараагүй һаа, тэрэнээ һэргээн бодхоогоогүй һаа, бидэ ямаршье промышленность байгуулжа шадахагүйбди, хүндэ промышленностьгүй һаа бэеэ даанан орон байхаяа болижо юрэдөө һалаархобди» (Зохёолнуудай том 33, нюур 388). Социалистическэ байгуулалтын ленинскэ түсэб дотор, социализмын материально-үйлэдбэриин база байгуулгын түсэб дотор хүндэ индустри гол шухала һуури эзэлнэ. Арадай ажахын бүхы һалбаринуудые техническэ талаарнь зэбсэгжүүлгэдэ, ниитын ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ хүндэ индустриин дүүргэхэ үүргэ элирүүлэн харуулагданхай.

Хүндэ индустриие түргэнөөр хүгжөөхэ, хэрэглэмжын зүйлнүүдые үйлэдбэрилдэг һалбаринуудта орходоо хүндэ индустриие булюу ехээр хүгжөөхэ гээшэ ороной экономическа гээгдэлые түүхын эгээн богонихон болзорто усадхаха, социализмын материальна база байгуулха имагта гансал арга мүн, тиигээгүй һаа, үйлэдбэриие хүгжөөхын аргагүй, социалистическэ үйлэдбэри үргэдэн хүгжэжэ шадахагүй юм гэжэ В. И. Ленин нэгэнтэбэшэ онсолон тэмдэглэдэг һэн.

Хэрэглэмжын зүйлнүүдые бүтээлгэдэ орходоо үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые үлэмжэ түргэнөөр бүтээхэ объективнэ шухала байһан тухай заабари хадаа үргэдхэн үйлэдбэрилгэ тухай Марксын теориин тон шухала заабаринуудай нэгэниинь болоно. Общество болбол үйлэдбэриин гаргашалагдаһан хэрэгсэлнүүдые һэлгэхын, арадай ажахын бүхы һалбаринуудтахи үйлэдбэриин хэмжээе үргэдхэхын тула хэрэгтэй шухала хэмжээнэй шэнэ машина, түхеэрэлгэтэй, механизмуудтай байгаал һаа, ниитын үйлэдбэри таһалгаряагүйгөөр хүгжэжэ шадаха юм гэжэ марксистска политическэ экономи заадаг. Энэ хадаа үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг промышленностиин I подразделениин, ондоогоор хэлэхэдэ металлургическа, түлишын, химическэ промышленность, машина бүтээлгэ, электроэнерги үйлэдбэрилгэ гэхэ мэтын индустриин тиимэ һалбаринуудай бүри түргэнөөр хүгжөөгдэхэдэ туйлагдадаг байна. Тиимэ болохолоороо, хүндэ промышленностиие, илангаяа машина бүтээлгые булюу ехээр хүгжөөхэ хэрэг лэ хуушан техникые шэнэ техникээр, шэнэ техникые бүри шэнэ техникээр таһалгаряагүйгөөр һэлгэхэ арга олгоно, социалистическэ үйлэдбэрилгын үргэдэн хүгжэхэ, эгээн дээдэ техникын база дээрэ социалистическэ бүхы үйлэдбэриин саг үргэлжэ нарижуулагдаха ябадал хангана. Тиимэһээ хэрэглэмжын зүйлнүүдые бүтээдэг II подразделени промышленностьда орходоо хүндэ промышленностиие түргэнөөр хүгжөөхэдэл социалистическэ бүхы экономико хүгжэхэ, арад зоной ажабайдал һайжарха байна. Манай Эхэ ороние социалистическэ ёһоор шэнэдхэлгын түсэб бэелүүлхэдээ Коммунистическэ партимнай марксистско-ленинскэ политическэ экономиин энэ заабариие хүтэлбэри болгодог байгаа, социалистическэ общество бүрин байгуулгын ба коммунизмда шата дамжан оролгын үедэ—мүнөөшье энэ заабариие хүтэлбэри болгоно.

ДАЙНАЙ УРДАХИ ЖЭЛНҮҮДТЭ СССР-эй ЭКОНОМИКЫН ХҮГЖЭЛТЭ

Эгээн түрүү политическэ байгуулалта ба капиталистнуудһаа «залгамжалан» абтаһан экономическа гээгдэл хоёрой хоорондохи тад ондоо байдалые тон богонихон болзорто зайсуулха гэһэн түүхэтэ зорилго Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илаһанай һүүлээр манай ороной ажалшадай урда табигдаһан байгаа. Энэ зорилгые шиидхэхын тулада нэн түрүүшээр хүндэ индустриие хүгжөөхэ хэрэгтэй байгаа һэн. Өөрынгөө хүндэ индустри байгуулан, тэрэнээ ехээр хүгжөөхэ аргаар лэ социализм байгуулжа, Эхэ оронойнгоо бэеэ даанхай байдал хангажа, капиталистическэ хүреэлэлгын ушар байдалда СССР-эй обороно хүсэ шадал бэхижүүлжэ шадагдаха байгаа. «Социализмын материальна имагта гансал үндэһэ һууринь газартаряалангыешье шэнэдхэн хубилгажа шадаха машина томо промышленность байха болоно»,—гэжэ В. И. Ленин заадаг һэн (Зохёолнуудай том 32, нюур 434).

Агууехэ Ленинэй заабаринуудые хүтэлбэри болгон, обществын хүгжэлтын объективнэ хуули ёһонуудые эшэ үндэһэ болгон Коммунистическэ партимнай ороноо социалистическээр индустриализацилгын түсэб зохёоһон байна. Энэ түсэбэй гол шухала зүйлынь хүндэ промышленностиие али болохоор хүгжөөхэ, энэнэй үндэһөөр арадай ажахын бүхы һалбаринуудые экономическа талаарнь шэнэдхэн байгуулха хэрэг мүн байгаа.

Арадай дайсад—троцкистнууд, бухаринецууд, буржуазна националистнууд ба бусад дайсан харша этэгээдүүд оронииемнай хүгжэлтын ленинскэ замһаань халяаха гэжэ, капитализм дахин байгуулха замда оруулха гэжэ һэдэдэг һэн. Баруунай оппортунистическэ капитулянтнууд ба урбагшад хүндэ промышленностиие булюу ехээр хүгжөөлгэдэ эсэргүүсэдэг, хүндэ промышленностиин хүгжэлтын темпые удааруулхын, хүнгэн индустри түргэнөөр хүгжөөхын түлөө байдаг һэн. Дайсад хадаа манай ороние капиталистическэ хүреэлэлгын үмэнэ буу зэбсэггүйгөөр байлгаха гэжэ оролдодог байгаа.

Коммунистическэ партимнай И. В. Сталин түрүүтэй Центральна Комитедэй хүтэлбэреэр ябажа, урбагшадые ба элдэб зүһэнэй капитулянтнуудые үй бута сохиһон, ленинизмые аршалан хамгаалһан, социалистическэ индустриализацилгын, манай орон дотор социализм байгуулгын эрид шууд шэглэл баримталан ябаһан байна.

Ороноо социалистическээр индустриализацилха, хүдөө ажахыгаа коллективизацилха тухай партиин зохёоһон түсэбые советскэ арад болбол дайнай урда тээхи табанжэлнүүдэй үедэ амжалтатайгаар бэелүүлээд, социализм байгуулаа. Манай Эхэ орон энэ түсэб бэелүүлһэнэй ашаар угаа ехээр хүгжөө, гээгдэнги, аграрна орон байһанаа хүсэн түгэлдэр индустриально-колхозно социалистическэ гүрэн болоо.

Ороноо социалистическээр индустриализацилгын түргэнөөр бэелүүлэгдэһэнэй ашаар промышленна үйлэдбэриин хэмжээн угаа ехэ болоо. 1940 ондо бүхы промышленностиин продукци 1913 оной хэмжээе 8,5 дахин үлүүбшэлээ, хүндэ промышленностиин продукци 12 дахин шахуу ехэ болоо. Тиихэ зуура, 1940 ондо СССР-эй промышленна бүхы продукциин 61,2 процентые хүндэ промышленность бүтээн гаргаһан байна. 1913 ондо промышленна бүхы продукциин оройдоол 33,3 процентые хүндэ промышленность бүтээн гаргадаг байгаа.

СССР-эй промышленность тоогойнгоо талаар угаа ехээр ургахатайгаа хамта, мүн шанарайнгаа талаарниие һайжараа, техническэ хэмжээнь тон дээшэлээ.

Хүндэ промышленностиие, илангаяа машина бүтээлгые тон ехээр хүгжөөлгэ хүдөө ажахые дэбжээхэ, тэрэниие эгээн шэнэ техникээр зэбсэгжүүлхэ хэрэгтэ шиидхэхы удхашанартай байгаа. Түрүүшын табанжэлнүүдэй имагтал хоёр табанжэл соо хүдөө ажахымнай 672 мянган трактор, хүдөө ажахын олон тоото бусад машинануудые абаһан байна. Машина зэмсэг, мүн мэргэжэлтэй кадрнуудые хүдөө ажахыда үгэжэ, городуудай болон промышленна центрнүүдэй хүргэдэг туһаламжань хүдэлмэришэн ангиин ба колхозно таряашадай хоорондохи холбоо барисаае саашадань бэхижүүлээ.

Дайнай урдахи табанжэлнүүдэй үедэ байгуулагдаһан эрхим һайн хүндэ индустримнай СССР-эй сэрэгэй хүсэ шадалай, эдэбхитэй хамгаалгада манай ороние бэлэдхэлгын экономическа үндэһэ һууринь болоо һэн. Энэ хадаа дэлхэйн хоёрдохи дайнда Советскэ Союзай илалта хангаһан эгээн шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэниинь болоһон байна.

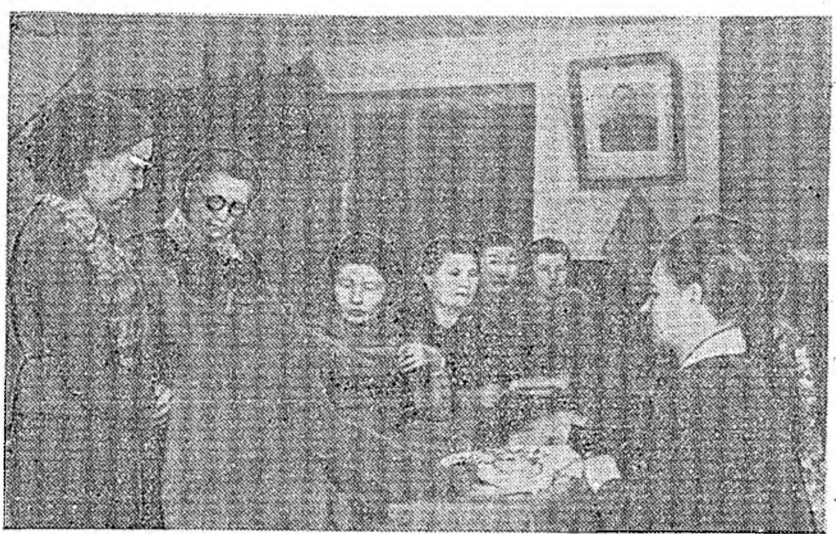
ДАЙНАЙ ХОЙТО ТЭЭХИ ЖЭЛНҮҮДТЭ ХҮНДЭ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮГЖЭЛТЭ

Дүрбэдэхи ба табадахи табанжэлнүүд хүндэ промышленностиие түргэнөөр хүгжөөхэ тушаа дайнай урда тээхи табанжэлнүүдэй хараа шугамые үргэлжэлүүлээ һэн.

Дүрбэдэхи табанжэлэй түсэбэй даалгабариин ёһоор, 1950 ондо СССР-эй бүхы промышленностиин продукциин хэмжээн 1940 онойхитой сасуулбал 48 процентээр ехэ болохо зэргэтэй байгаа. Болото дээрээ 1940 онойхиһоо 73 процентээр ехэ промышленна продукци 1950 ондо бүтээгдэһэн байха юм. Булад шудхаха, прокат үйлэдбэрилхэ, нүүрһэ ба нефть абаха, электроэнерги гаргаха тушаа табанжэлэй түсэбөөр ха-

(*Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта*)

Уралан оёлго

Үнгэрэгшэ жэлдэ КПСС-эй Улан-Удын Городской райком ба райсоведэй гүйсэдком городой эдэбхитэд—эхэнэрнүүдэй гүйлтаар эхэнэрнүүдэй совет бии болгоһон юм.

Тус совет городской районой эхэнэрнүүдэй суглаа татажа, уралан оёлго ба хубсаһа эсхэхэ, оёлгын кружогуудые эмхидхэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсээ һэн. Суглаанда хабаадагшад эхэнэрнүүд-эдэбхитэдэй үүсхэлые ехэ һайшаагаад, хүдэлмэриин түсэб баталан абаа һэн.

Тэрэ гэһээр тус совет олоной дунда ехэхэн хүдэлмэри хээ. Мүнөө городой предприяти, эмхи зургаануудаар 20 гаран тиимэ кружогууд хүдэлмэрилжэ байна. Тэрэшэлэн хубсаһа эсхэхэ, оёхо кружогуудые эрхилхэ инструкторнуудай һуралсал эмхидхэгдэнхэй.

Кружогуудта хабаадалсадаг эхэнэрнүүд уралан оёлгын, хубсаһа эсхэхэ ба оёхо хэрэгые шудалхаһаа гадна, тэндэ ниигэ эрдэмээ дээшэлүүлнэ. Тэдэндэ зорюулагдан элдэб темээр лекци, элидхэлнүүд, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, һүүлэй үедэ «Хитадай Арадай Республика», «Советскэ хүнэй моральна түхэл шэнжэ» гэһэн ба бусад темэнүүдээр лекцинүүд үнгэргэгдөө. Мүн һаяар «Гэрлэлгэ ба бүлэ» гэһэн темээр лекци уншагдаха.

Энэ совет эхэнэрнүүдэй уласхоорондын һайндэртэ зорюулан уран оёлгын выставкэ эмхидхээ. Энэ выставкэдэ кружогуудта һуралсадаг эхэнэрнүүдэй творческо хүдэлмэринүүд үргэнөөр харуулагдаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хубсаһа оёлго ба эсхэлгын талаар инструкторнуудые бэлдэхэ кружогой заняти. Зүүн гарһаа кружогые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Пахутова хубсаһа яажа оёхо тухай хөөрэжэ байна.

Е. Поляковагай текст,
А. Мантаевай фото.

Уранзохёолшодтой уулзахые хүсэнэбди

Манай бурят-монгол литература бии болоһон сагһаа хойшо энэ үдэр хүрэтэр бага бэшэ амжалта туйлаа. Энэ үе соо нилээд олон уранзохёолшод урган гараһан байна. Мүн эхилэн бэшэжэ ябаһан поэдүүд, прозаигууд мүнөө яһала олон. Республикын уранзохёолшодой, илангаяа Хоца Намсараевай, Чимит Цыдендамбаевай ба бусадай бэшэһэн номуудые манай ажалшад ехээр һонирхон уншадаг юм. Тэдэнэй зохёолнуудые уншажа байхадаа авторнуудтайнь уулзаһайб гэжэ һанагдадаг. Илангаяа уранзохёолшодой мүнөө үедэ юу бэшэжэ байһан тухай, мүн тэдэнэй саашанхи творческо түсэбүүд тухай уншагшадай мэдэхэ дуран хүрэдэг. Тиимэһээ уранзохёолшодой уншагшадтаяа холбоо барисаагаа бэхижүүлхын тулада тэдэнтээ уулзажа, үргэн олон зоной урда зохёолоо уншажа, хөөрэжэ үгэжэ байгаа һаань ехэл һайн байгаа. Улан-Удэ городой ажалшад, мүн городто дүтэ шадарай нютагуудай ажалшад уранзохёолшодтой уулзалга хэжэ байдаг. Харин холын аймаг болохо Закаменда иимэ уулзалга огто болоногүй.

Гадна, манай уранзохёолшод, тэдэнэй союзай правлени эхилэн бэшэжэ байһан хүнүүдтэ туһалха хүсэд арга боломжотой аад, тэрээнээ хүсэд хэрэглэнэгүй.

Уранзохёолшод Ч. Цыдендамбаев, Д. Жалсараев болон бусад Бурят-Монголой дуунай ба хатарай ансамбльтай хамта Украина, Белорусси болон Прибалтийска республиканuудаар ябажа ерэһэн байгаа. Тэдэнэр ахадүү республиканuудай элитэ уранзохёолшодтой уулзаһан тухайдаа ажалшадта хөөрэжэ үгэдэг байгаа һаань һонирхолтой һэн.

Республикынгаа уранзохёолшодые холын аймагуудаар аяншалжа, уншагшадтаяа уулзалга хэжэ байхыень бидэ уншагшад тон ехээр хүсэнэбди.

Ш. Бакшеев.

Чехословакиин МТС-үүд хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэнэ

ПРАГА, мартын 4. (ТАСС). Чехословакиин газартаряалангай нэгэдэмэл кооперативууд, гүрэнэй ажахынууд болон машинно-тракторна станцинууд хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэжэ байна. Энэ хүдэлмэри мүнөө жэлдэ бүри эртын болзорнуудта үнгэргэгдэхэ юм.

Мүнөө оронoй 250 МТС-тэ хүдөө ажахын зэр зэмсэгүүдые заһабарилга дүүргэгдэхэеэ байна. Республика дотор трактор заһабарилха түсэб 98 үлүүтэй процент дүүргэгдээ.

Машинно-тракторна станцинууд хүдөө ажахын шэнэ машинануудые нэмэжэ абана. «Агрострой» гэжэ гүрэнэй заводууд таряа хададаг нарин рядтай машинануудые, газар элдүүрилхэ гурбан анзаһатай плугуудые, шүдэтэй борнойнуудые, тракторна хүсэтэ плугуудые болон бусадые олоор бүтээдэг болоо.

Свёклын, хартаабхын үбһэ түүхэ ба газарай хүрьһэ бамбайлгаха тусхай түхеэрэлгэнүүдтэй 6 анзаһатай шэнэ түхэлэй 5 мянган машина апрелиин 1 хүрэтэр МТС-үүд болон гүрэнэй ажахынуудта эльгээгдэхэнь.

Чехословакиин хүдөө ажахын үйлэдбэриин дэбжэлтын түлөө

ПРАГА, мартын 4. (ТАСС). Газартаряалангай ба малажалай продуктнуудай, тэрэ тоодо үүсэлгэдэхэ малай, сахарна свёклын, хмелиин, улһанай, овощиин бэлэдхэлэй ба худалдан абалгын сэнгүүдые дээшэлүүлхэ тухай Чехословацка Республикын правительство тогтоол гаргаа.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин продуктнуудай шэнэ сэнгүүд газартаряалангай нэгэдэмэл кооперативуудай болон үмсын таряашадай олзо доходуудые мүнөө жэлдэ 370 миллион кроноор дээшэлүүлхэ байна.

Энэ хэмжээ-ябуулга хадаа хүдөө ажахын үйлэдбэриие элитээр дэбжээхэ талаар Чехословакиин коммунистическэ партиин X съездын директивэнүүдые түргэнөөр бэелүүлхэ саашанхи алхам болоно гэжэ тогтоол соо онсо тэмдэглэгдэнэ.

Польско горнягууд ба металлургнуудай амжалта

ВАРШАВА, мартын 3. (ТАСС). Зургаан жэлэй түсэбэй һүүлшын жэлдэ хэгдэхэ хүдэлмэриие амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө Польско Арадай Республикын горнягууд ба металлургнууд үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байна. Орон дотор нүүрһэ малтан абаха февралиин түсэб 100,8 процент дүүргэгдээ.

Шэрэм хайлуулха гүрэнэй түсэб үнгэрэгшэ жэлдэ 100,2 процент, булад хайлуулха—105,9 процент, прокат үйлэдбэрилхэ—100,7 процент, кокс—100,9 процент дүүргэгдэһэн байна. Металлургиин доменно ба мартеновскэ пеэшэнүүд бүри жэгдэ һайнаар хүдэлмэрилдэг болоо.

Буу зэбсэг хуряаха талаар Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Комиссиин Подкомитедэй заседани

ЛОНДОН, мартын 4 (ТАСС). Эндэ толилогдоһон коммюникегэй ёһоор, буу зэбсэг хуряаха талаар Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Комиссиин Подкомитедэй гурбадахи заседани Канадын түлөөлэгшэ Робертсоной түрүүлэлгэ доро үсэгэлдэр болоо. Заседани дээрэ хэлсээ хэлгэ үргэлжэлһөөр.

Удаадахи заседани мүнөөдэр болохо.

Делидэ Иденэй хэһэн мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, мартын 4. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын дамжуулһанай ёһоор, Бангкокһоо бусаха замдаа Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Иден мартын 2-то Делидэ хүрэһэн байна. Тайванай райондо тохёолдоһон байдал тухай асуудалаар Индиин премьер-министр Нерутэй тэрэ эндэ ерэн сасуугаа хэлсээ хээ. Агентствын мэдээсэл дээрэһээ хаража үзэхэдэ, «Дальнавосточно кризис тушаа Англиин ба США-гэй хараа бодолдо дүтэрхы» хараа бодолые Нерудэ баадхаха һэдэлгэ хэхын тулада Иден эндэ хүрэһэн байна.

ЛОНДОН, мартын 4. (ТАСС). Английска гадаадын хэрэгүүдэй министр Иден Делидэ болоһон пресс-конференци дээрэ үсэгэлдэр мэдүүлгэ хэһэн байна. Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Тайвань шадар тохёолдоһон түгшүүрилтэ байдал тухай хэлэхэ зуураа, энэ асуудалые «зүбшэн хэлсэжэ ба эблэрэлгэ хэжэ» гуримшуулха шухала байһые Иден мэдэрһэн байна.

Тайванай ба Хитадай эрье шадарай бусад аралнуудай райондо США-гэй хараа бодолдо дүтэрхы» ябуулга хэгдэһэнһээ уламжалан тохёолдоһон түгшүүрилэй бодото шалтагаануд тухай мэдүүлгэ хэхэдээ ба журналистнуудта харюусахадаа Иден анир гараагүй гэжэ эндэ тэмдэглэгдэнэ.

Тайвань шадар тохёолдоһон байдалтай дашарамдуулан конференци зарлаха арга боломжо тухай асуудалда харюусаха зуураа, Иден иигэжэ мэдүүлээ. «Зүблөө зарлаха аргатай болохын тулада тэрээндэ зарим зэргээр үндэһэ һуури табиха талаар бэлэдхэл хэгдэхэ ёһотой». Тиихэдээ, США-гэй эрилтэ хэдэгэй ёһоор энэ зүблөөндэ чанкайшистнуудые хабаадуулха шухала гэжэ һанаашалжа байһанаа элишэлхын тулада «энэ зүблөөндэ хэнэй хабаадаха байһые тодорхойлхо» хэрэгтэй гэжэ тэрэ баадхан хэлээ.

Тайвань ба Хитадай эрье шадарай аралнууд тухай асуудалаар Англиин, Индиин ба Холбоото Штадуудай хоорондо арсалдаануудай гарадаг байһые мэдэрхэ зуураа, «эдэ арсалдаануудые усадхажа болохо» гэжэ найдажа байһан тухайгаа Иден элишэлэн мэдүүлээ.

Атомна ба водородно зэбсэгүүдые хүгжөөлгэ «эб найрамдалда туһатай арга нүхэсэл болоно» гэжэ Иден хэлээ. Парижска хэлсээнүүдэй ёһотойл тала баригша байнаб гэжэ зааха зуураа, парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталалга агуухэ гүрэнүүдэй хоорондо «Хэлсээнүүдые хэлгэдэ таатай байха» гэжэ Иден хэлээ. Теэд, олонийтын һанамжые худхуулхын тулада иимэ үгэнүүдэй хэрэглэгдэдэг байһаниинь үни хада мэдээжэ болонхой байна бшуу.

Бусад асуудалнуудта харюусаха зуураа, Индо-Хитадта дайн байлдаа зогсоохо тухай Женевскэ хэлсээнүүдые таһалдуулха зорилгоор Холбоото Штадуудай ябуулдаг политикые зүбтүүлхэ гэжэ Иден оролдоһон байна.

Мацзу аралай хүн зоной хүшэр хүндэ байдал

ПЕКИН, мартын 4. (ТАСС). Пекинскэ радиогой дамжуулһанай ёһоор, Мацзу аралай хүн зон тон ехэ ядаралтай байдалда оронхой. Энэ арал чанкайшистнуудай гарта байдаг юм.

Тус аралай 10 мянга гаран нютагай хүн зон үлэсхэлэн шахуу байдалда оронхой. Гоминдановска газетэнүүдэйшье мэдэрһэнэй ёһоор һүүлэй жэлнүүдтэ эндэхи хүн зоной байдал нилээд ехээр муудаһан байна. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, загаһашадай олзо доход эрид ехээр хороо. Ушарынь хадаа чанкайшистнууд тэдэндэ тон ехэ налог ашадаг байна. Бариһан загаһанайнь нилээд ехэ хубинь армида үгэхын тулада хуряан абтана, үлэгшэ хубииень загаһашад аралжаа наймаашадта тон химда сэнгээр худалдаха баатай болодог юм. Газарайнь эгээн һайн участогууд дээрэ чанкайшистнууд бэхижүүлгэнүүдые түхеэржэ ба казармануудые барижа, аралай хүдөө ажахые доройтон унаха туйлда хүргэһэн байна.

Баруун Австрида американо-английска сэрэгэй манёвр болохонь

ВЕНА, мартын 4. (ТАСС). «Дер абенд» гэжэ газетын Линцһээ мэдээсэһэнэй ёһоор, Зальцбург Линц хоёрой хоорондо американска ба английска сэрэгүүдэй хабаадалгатайгаар удаадахи неделидэ манёвр болохо байна. Энэ хадаа Австрида урда тээнь үнгэргэгдэһэн манёврнуудта орходоо һураггүй ехэ манёвр болохо байна.

Баруун Австриие Хойто-атлантическа блогой зэбсэгтэ хүсэнүүдэй байрлаха газар болгожо байһыень американска зонодо болохо манёврта английска сэрэгүүдэй хабаадалга гэршэлнэ гэжэ «Дер абенд» газетэ бэшэнэ.

Албанида хабара[й] полевой хүдэлмэ[ри] эхилээ

ТИРАНА, мартын 3. (ТАСС) [Ал]банида хабарай полевой хүдэ[лмэри] эхилээ. Ороной урда талын [...] нуудта түрүүшын хэдэн мянга[н] [гек]тар газар хахалагдаһан байна.

Мүнөө жэлдэ сахарна свёклы[н та]рилгын талмай үнгэрэгшэ жэл[] дэ орходоо 20 процентээр, там[хи] —12 үлүүтэй процентээр, хлопо[к] 2,4 процентээр ехэ болохо бай[на].

Хүдөө ажахын хүдэлмэриие [меха]низацилга нилээд дээшэлхэ [] МТС-үүдэй тракторнуудай то[] хүсэтэйдэ оруулхада) үнгэр[эгшэ] жэлэйхидэ орходоо 28 проце[нт] олон болохо байна. Хабарай т[ари]гын эхилхын урдуур гүрэнэй з[] 9 мянга гаран плуг, 2.500 куль[тиватор], 3 мянган борной, кукурузы[н] сэй, хлопчатнигай хэдэн м[] центнер үрэһэ, 60 мянган це[нтнер] минеральна үтэгжүүлгэ таря[] абаха байна.

Канава малтадаг машина[], хлопок хуряадаг машинанууд, [куку]руза хуряадаг комбайнууд ба [] ажахын бусад шэнэ шэнэ ма[шина]нууд мүнөө жэлдэ Албаниин [] нууд дээрэ анха түрүүнээ хүд[элмэ]рилхэ юм. Эдэ машинанууд С[овет]скэ Союзһаа, арадай демокра[тическа] оронуудһаа абтаһан байна.

МНР-эй арадуудай үйлэдбэриин нэгэдэлнүү[дэй] амжалта

УЛАН-БАТОР, мартын [] (ТАСС). Арадуудай үйлэдбэ[риин] нэгэдэлнүүдтэ тоосоото-һунгуу[лиин] суглаанууд боложо дүүрээ. Эдэ [сугла]аанууд хадаа үйлэдбэриин нэг[эдэл]нүүдэй эмхидхэлэй-ажахын та[] саашадаа ургажа ба бэхижэжэ[] һые харуулһан байна.

Убур-Хангайска аймагай нэг[эдэл]нүүд 1954 ондо элитэ амжалта[] дые туйлаа. Арадуудай үйлэдбэ[риин] нэгэдэлнүүдэй гэшүүдэй тоо [] олон болоо. Малайнь тоо толгой [] саахада жэлэй турша соо 30 [про]центээр олон болоһон байна. [] аймагта хүдөө ажахын шэнэ [] бари бологшо газартаряалан са[] даа хүгжэһэн байна. Аймагай [] хон нэгэдэлнүүдтэ ажахын [] байранууд баригдаһан, зоовет[] нарна пунктнууд нээгдэһэн бай[на].

Ороной Ара-Хангайска, Се[лэн]гинскэ, Хэнтэйскэ, Чойбалсаной болон бусад аймагуудай араду[удай] нэгэдэлнүүд амжалтануудые мү[н] туйлаа.

Албани КНР хоёрой хоорондо культурна харилсаа байгуулха түсэб баталагдаба

ТИРАНА, мартын 4. (ТАСС). [Ал]банска телеграфна агентствын [ме]дээсэһэнэй ёһоор, 1955 ондо А[лба]ниин ба Хитадай Арадай Респу[бли]кын хоорондо культурна хари[лсаа] байгуулха тухай хэлсээе хүсэн[дэ] оруулха түсэб Тиранада мартын [] баталагдаба. Энэ түсэб хоёр [орон]нуудай хоорондо культурна хар[илсаа] саае үргэдхэхэ, наукын, гэгээр[элэй] ба культурын асуудалнуудаар к[уль]турна делегацинууд болон мате[риал]нуудые бэе бэедээ эльгээлсэхэ [] дал хараална.

—ʘ—

ХРОНИКО

СССР-эй Министрнүүдэй С[овет] Онсо ба Бүрин эрхэтэ посол н[] Соболев Аркадий Александрови[ч] Нэгэдэмэл Нацануудай Органи[за]циин Аюулгүйн Советдэ СССР[-эй] саг үргэлжын түлөөлэгшөөр то[мило]бо.

* * *

Советскэ Союзда эсэргүү таг[нуу]лай һүйдхэлгын хүдэлмэри хэбэт[] һэжэглэгдэһэн дээрэһээ СС[СР-дэ] байһан американска журнали[ст] А. Л. Стронг СССР-эй гүрэнэй а[юул]гүйе сахиха органуудаар 1949 [оной] февральда арестовалагдаад, С[овет]скэ Союзһаа сүлэгдэһэн байгаа.

МГБ-эйн урдын хүтэлбэрнлэ[гшэд] (Берия, Абакумов) дээрэ дурса[ғдаһан] һан гэмнэлгые г-жа Стронгдо я[] шье үндэһэ баримтагүйгөөр то[] гэжэ СССР-эй Прокуратурын х[] шалгалтаар тодороо. Энээнтэй [да]шарамдуулан тэрээндэ тохогд[оһон] гэм зэмэ мүнөө болюулагдаба.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНО[В]

Хүндэ промышленность—арадай ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөлгын үндэһэ һуури мүн

(Түгэсхэл)

раалагдаһан даалгабаринууд мүн тэрэшэлэн үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна. Хүндэ промышленностиин голынь болодог машина бүтээлгэ түрүүшынхидээл адляар илангаяа түргэнөөр хүгжэнэ. Машина бүтээлгын продукци бүхы дээрэнь гаргалга 1950 ондо 1940 онойхиһоо 2,3 дахин ехэ болоо һэн.

Хүндэ промышленностиие саашадаашье түргэнөөр хүгжөөхэ шухала гэжэ партиин XIX съездын шиидхэбэринүүд дотор дахин онсолон тэмдэглэгдэнхэй. Табадахи табанжэлэй түсэбөөр баталагдаһан директивэнүүд хүндэ промышленностиин түрүүлэн хүгжөөгдэхэ ябадал хараалаа.

Табадахи табанжэлэй түсэбэй даалгабаринууд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. 1954 ондо промышленна продукци үйлэдбэрилгэ 1940 оной хэмжээе 2,8 дахин үлүүлээ, харин тиихэдэ хүндэ промышленностиин продукци үйлэдбэрилгэ 1940 оной хэмжээе 3,5 дахин шахуу үлүүбшэлээ.

Ороноо электрификацилга түргэнөөр хүгжэжэ байна. 1954 ондо электроэнерги гаргалга дайнай урда тээхи 1940 онойхитой сасуулбал гурба дахин ехэ болоо. Олон арбаад томо гидроэлектростанцинууд баригдажа байна. Тэдэнэй ашаглалгада оруулагдахада оронойнмай энергетическэ базын хүсэн тон ехэ болохо юм. Дэлхэй дээрэ эгээн томо электростанцинууд—Сталинградска болон Куйбышевска ГЭС-үүд, Ангара, Обь, Днепр болон бусад мүрэнүүд дээрэ хүсэ ехэтэ электростанцинууд баригдажа байна.

СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сесси дээрэ хэлэһэн үгэ соогоо нүхэр Н. А. Булганинай зааһанай ёһоор, энэ жэлдэ промышленностиин продукци 1950 онойхиһоо 80 процентээр ехэ болохо юм. Энэ юун гэһэн удхатайб гэхэдэ, табадахи табанжэлэй түсэб промышленностиин талаар болзорһоо урид дүүргэгдэхэ байна. Хүндэ индустриин продукци бүри ехээр ургаха: энэнь табан жэл соо 84 процентээр ехэ болохо байна. Арадай хэрэглэмжын зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ 1950 онойхитой сасуулбал 71 процент ехэ болохо байна.

Хүндэ промышленностиин амжалтануудта түшэглэн, тэрэнэй хүгжэлтые удааруулангүй байха зуураа, парти, правительствомнай арадай хэрэглэмжын эд товарнуудые нилээд ехээр үйлэдбэрилдэг болохо, арад зоной материальна байдал улам һайжаруулха зорилго бэелүүлнэ.

ХҮНДЭ ИНДУСТРИИЕ БҮХЫ ХЭМЖЭЭГЭЭР ХҮГЖӨӨХЭ ГЭЭШЭ ГОЛ ШУХАЛА ЗОРИЛГО БОЛОНО

Хүдөө ажахые эрид хүгжөөхэ, арадай хэрэглэмжын эд товарнуудые улам ехээр үйлэдбэрилдэг болохо хэрэгтэ зорюулагдаһан хэмжээ-ябуулгануудые һүүлэй үедэ парти, правительствымнай бэелүүлжэ байһантай дашарамдуулан, зарим экономистнууд хүндэ индустриие мүнөө үедэ булюу ехээр хүгжөөһэнэй хэрэггүй гэһэн, үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэ ба хэрэглэмжын зүйлнүүдые бүтээлгэ хоёрые адли темптэйгээр хүгжөөхэ гү, али бүришье хүнгэн индустриие булюу ехээр хүгжөөхэ гэһэн тон буруу һанамжатай болоһон байна. Хүндэ промышленностиие бүхы хэмжээгээр хүгжөөхые хараалдаг партимнай генеральна хараа шугамые иимэ үзэл бодол хазагайруулна. Тиимэ дээрэһээ тэрэ үзэл бодол хоротой байна.

Хэрбээ партимнай эдэ тулюур экономистнуудай, марксизмые хазагайруулагшадай зааһан замаар ябаа һаа, манай хүндэ промышленность доройтон муудаха, тиин советскэ гүрэнэй экономическа болон оборонно хүсэ шадал һуларха, ажалшадай байдал муудаха байгаа.

Партимнай хүндэ промышленностиин амжалтануудай үндэһэ һуури дээрэ хүдөө ажахыгаа хүгжөөнэ, арадай хэрэглэмжын эд товарнуудай улам ехээр үйлэдбэрилэгдэхэ хэрэг хангана. «Малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэхэ тухай» тогтоол соогоо КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленум социалистическэ хүдөө ажахые саашадань ехээр хүгжөөхэ, арад зоной ажана байдал улам һайжаруулха үргэн программа хараалаа. 1960 он багта жэл соо бүхы дээрэнь 10 миллиард пүүдһээ бага бэшэ орооһо таряа орон дотороо суглуулдаг болохо, малажалай гол продуктнуудые ойрын 5—6 жэл соо хоёр —хоёрһоо үлүүтэй дахин ехээр үйлэдбэрилдэг болохо тухай шухала зорилго Пленум табяа.

1956 ондо шэнэ ба боро газар дээрэхи тарилгые 28—30 миллион гектарһаа бага бэшээр үргэдхэхэ тухай Пленумэй тогтоол дотор хараалагдаһан зорилго орон доторомнай орооһо таряа улам ехээр үйлэдбэрилхэ тушаа абтаһан ехэ хэмжээ-ябуулгануудай нэгэниинь болоно. Тэжээл бэлэдхэхэ ба малажалай фермэнүүдтэхи хүдэлмэринүүдые комплексноор механизацилха шухала, энэ хадаа малажал хүгжөөхэ шухала арга мүн гэжэ Пленум заагаа.

Пленумэй табиһан зорилгонуудые бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэг хүндэ промышленностиие хүгжөөлгэтэй таһаршагүй холбоотой юм. Хүндэ промышленность хадаа хүдөө ажахые олон мянган эрхим һайн машинануудаар, ехэ хэмжээнэй минеральна үтэгжүүлгээр, барилгын материалаар, механизмуудаар, электромоторнуудаар ба техническэ талаарнь хүдөө ажахые хангахада, орооһо таряа ба малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ хүдэлмэри саашань механизацилхада шухала бусад олон зүйлнүүдээр хангаха ёһотой.

Хүндэ индустриие хүгжөөн нарижуулха гээшэ арад зоной ажабайдалые саашадань һайжаруулха арга нүхэсэл болоно. Энээн тухайда КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоол дотор онсолон тэмдэглэгдээ.

Партиин энэ хараа шугамынь 1955 оной СССР-эй Гүрэнэй бюджет дотор, арадай ажахын энэ жэлэй түсэб дотор харагдана. Промышленностиие хангалгада 1955 оной Гүрэнэй бюджедээр һомологдоһон бүхы мүнгэн зөөриин 86 гаран процентнь хүндэ промышленностиин һалбаринуудые хүгжөөлгэдэ зорюулагдана.

Социалистическэ общество бүрин байгуулагдаад коммунизмда шата дамжан орожо байха үедэ хүндэ промышленностиие саг үргэлжэ хүгжөөхэ, тэрэниие булюу ехээр дэбжээхэ гээшэ онсо ехэ удхашанартай байна. Коммунизм болбол хэрэглэмжын зүйлнүүдые элбэг дэлбэгээр бии болгохо ябадал хангажа шадаха ажалай бүтээсын тиимэ дээдэ зэргын хэмжээн гээшэ. Ажалай бүтээсын иимэ хэмжээ туйлахын тулада үйлэдбэриин нарижуулагдаһан техникэ хэрэгтэй, эгээн дээдэ техникын база дээрэ үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые ехээр хүгжөөхэ, үйлэдбэриин процессүүдые тон ехээр механизацилха хэрэгтэй болоно. Энээнэй тула хүндэ индустриие, тэрэнэй голынь болодог машина бүтээлгые ехээр хүгжөөхэ хэрэгтэй.

И. В. Сталинай зааһанай ёһоор, ниитын бүхы үйлэдбэриие таһалгарягүйгөөр хүгжөөхэ, тиихэ зуураа, үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые булюу ехээр бүтээн гаргаха гээшэ коммунизмда оролго бэлэдхэхэ эгээн шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэниинь мүн. Үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые булюу ехээр бүтээн гаргалга өөһэдынгөө предприятинуудһаа гадна, мүн арадай ажахын бусад бүхы һалбаринуудай предприятинуудые түхеэрэлгээр хангаха ёһотой байһан дээрэһээшье ганса хэрэгтэй бэшэ, мүн тэрээнгүй һаа үргэдэн хүгжэдэг үйлэдбэрилгые юрэдөө бэелүүлхын аргагүй байһан дээрэһээ үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые булюу ехээр бүтээн гаргаха шухала юм гэжэ И. В. Сталин онсолон тэмдэглэһэн байна.

Үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгын хүгжэлтэ удааруулхагүйһөө байтагай, харин манай социалистическэ Эхэ ороной хүсэ шадалай үндэһэ һуури болодог хүндэ индустриие али болохоор хүгжөөхэ шухала гэһэн тобшолол эдэ бүгэдэһөө үндэһэлэн гарана.

Тиимэһээ Коммунистическэ парти өөрынгөө зохёоһон генеральна хараа шугамаар ябаха зуураа, хүндэ промышленностиие хүсэ ехэтэйгээр саашадань хүгжөөхэ, тэрэнэй булюу ехэ хүгжэлтэ туйлаха, тэрэниие бүхы хэмжээгээр нарижуулха ябадалые мүнөө өөрынгөө гол шухала зорилго гэжэ урдынхидаал адляар тоолоно.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00396. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 75[...]